

Verslag concept

Commissie Landelijk Gebied

Datum commissievergadering	:	11 september 2023
commissievoorzitter	:	Dh. C. Vonk
commissie-adviseur	:	Dh. C. Borst
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / commissielandelijkgebied@noord-holland.nl

Aanwezig:

commissievoorzitter	:	Dh. C. Vonk
commissie-adviseur	:	Dh. C. Borst
Leden van de commissie	:	BBB mw. I. De Sain, dh. G. Vendrig, mw. D. Sijbenga, dh. T. Van der Mark
	:	VVD dh. P. Dijkman, mw. G. Bakker
	:	GroenLinks Statenleden T. Van Wijnen, R. Bwefar
	:	D66 dh. S. Mulder
	:	PvdA dh. G.J. Leerink, dh. T. Wallaart
	:	JA21 dh. I. Mantel, mw. C. Gordijn
	:	CDA mw. W. Koning-Hoeve, dh. S. Dijk
	:	FvD dh. J. Dessing, mw. R. De Knecht
	:	PvdD Statenleden I. Kostić, I. Haas
	:	PVV dh. R. van Tiggelen, dh. D. de Moel
	:	SP mw. R. Alberts, dh. M. Dijkse
	:	CU dh. M. Klein, mw. J. Hoogendoorn-van der Maarl
	:	50PLUS dh. H. Stulemeijer
	:	Volt mw. J. Schneemann, dh. B. Bonekamp
Gedeputeerden	:	Mw. R. Kocken (GroenLinks), dh. J. Beemsterboer (BBB)
Afwezig:	:	mw. A. van der Helm-Chandansingh (50PLUS)
<i>(Met bericht van verhindering)</i>		
Notulist	:	mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

- 5
- 1 Opening en mededelingen
 - 2 Inspreekhalftuur
 - 3 Vaststellen agenda, verslag NLG van februari 2023 en interim-commissie 1 juni 2023, lijst moties en lijst toezeggingen
 - 10 4 A-agenda Algemeen
 - 4.a Financiën: Tweede begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissies)
 - 5 B-agenda Natuur en Landschap
 - 5.a Natuur: Natuurdoelanalyse Schoorlse Duinen (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)

- 5.b.1 Natuur: 'Zonnegeluidswal Naarderbos' (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)
- 15 5.b.2 Natuur: Brief van stichting SNLG over Naarderbos (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)
- 5.b.3 Natuur: Brief van inwoners over de zonnegeluidswal bij Naarden (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)
- 6 Rondvraag gedeputeerde Kocken (natuur, landschap, water en bodem)
- 20 8 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (Landbouw, visserij, faunabeheer, dierenwelzijn en cultureel erfgoed)
- 5.c Natuur: Brief Natuur als Kans (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)
- 5.d Natuur: Wijziging openstellingsbesluit subsidie natuur- en landschapsbeheer 2023 (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)
- 25 9 Sluiting

1 Opening en mededelingen

30 De **voorzitter** opent de commissievergadering om 13.16 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom.

Mededelingen voorzitter:

- 35 • De voorzitter heeft een bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Van der Helm-Chandansingh. Zij wordt tijdens deze vergadering vervangen door de heer Stulemeijer van 50PLUS. Mevrouw Koning-Hoeve van het CDA heeft aangegeven graag om 17.00 uur de vergadering te verlaten.
- De voorzitter heeft geconstateerd dat er een quorum is.
- 40 • Er is vanuit de organisatie een aanbod voor een werkbezoek binnengekomen teneinde een goede toelichting te geven over het hoe en waarom van de voorgenomen boskap van 16,2 hectare bij het Lange Vlak in het Noord-Hollands duinreservaat in de gemeente Bergen. De commissie ontvangt een uitnodiging hiervoor.
- Er zijn twee rondvragen aangemeld voor gedeputeerde Kocken en vier vragen voor gedeputeerde Beemsterboer. De rondvragen zijn aan de agenda toegevoegd.
- 45 • Er hebben zich voorafgaand aan de vergadering zes sprekers gemeld.

2 Inspreekhalfuur

Mevrouw **Berkhof** spreekt in namens Stichting Hart voor het Twiske, een stichting die al sinds 50 2005 actief is. De stichting zet zich in voor het behoud van het Twiske, een Natura 2000-gebied nabij Amsterdam waar maar liefst 120 vogelsoorten hun thuis vinden. Het doel van haar toespraak is om aandacht te vragen voor het nieuwe Natura 2000-beheerplan voor het Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en het Twiske voor de periode 2024–2028, dat onlangs is goedgekeurd door GS, wat zij ten stelligste afwijzen. Hoewel de kwestie niet formeel op de 55 agenda staat, hoopt mevrouw Berkhof dat haar woorden de Statenleden aan het denken zullen zetten en hen zullen aanmoedigen om hun controlerende rol serieus te nemen.

Het is algemeen bekend dat de natuur in Nederland er momenteel slecht aan toe is. Er ligt zelfs een Deltaplan Biodiversiteit, waarin niet alleen wordt gepleit voor de bescherming van de natuur, 60 maar ook voor het herstel ervan. Daarnaast heeft de Ecologische Autoriteit, een nationale organisatie, de provincie Noord-Holland terecht gewezen, omdat ze niet genoeg doet om de natuur te beschermen. Ondertussen bevat het Natura 2000-beheerplan voor het Twiske ongewenste elementen zoals evenementen, overnachtingsmogelijkheden en zelfs een hondenkennel met honderd honden. Deze elementen hebben niets te maken met natuurbeheer 65 en horen daar dus niet thuis. Een Natura 2000-beheerplan zou moeten gaan over het beschermen van de natuur, het stellen van doelen en het ontwikkelen van methoden om die doelen te bereiken. Festivals, overnachtingen en hondenkennels horen hier niet in thuis.

Een ander aspect is het Natuurnetwerk Nederland. Recreatie Noord-Holland en Recreatie-Twiske 70 Waterland beschouwen het gebied als een recreatiegebied, terwijl het sinds 2013 een Natura 2000-gebied is geworden. Dit betekent dat de bescherming van de natuur prioriteit heeft en recreatie daaraan ondergeschikt is. Festivals zijn de meest massale vorm van recreatie, en vorig jaar trokken ze 55.000 bezoekers tijdens het broedseizoen, met geluidsniveaus tot honderd

75 decibel. Vogelbescherming Nederland is van mening dat festivals niet thuishoren in Natura 2000-gebieden.

80 Stichting Hart voor het Twiske voert ook juridische procedures tegen het festival Lentekabinet en een zogenaamde camping die eigenlijk een vakantiepark is. Ze hoopt dat deze kwesties op de agenda worden gezet. Het is van groot belang om te beseffen dat het niet alleen slecht gesteld is met de natuur, maar ook dat er financieel gezien geen noodzaak is voor deze activiteiten. De parkeeropbrengsten uit het gebied zijn ruim voldoende om het inkomstenverlies van festivals, ter waarde van 60.000 euro, te compenseren. In slechts één jaar, tussen 2021 en 2022, zijn de parkeerinkomsten zelfs met 120.000 euro gestegen. Men verwacht dat het aantal bezoekers in tien jaar tijd met 35 procent zal toenemen, wat aanzienlijke inkomsten genereert. Gisteren was 85 het al bijzonder druk, dus er hoeven geen zorgen te bestaan over de financiële aspecten. Desalniettemin moet de bescherming van de natuur altijd voorop staan.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

90 Mevrouw **Haas** (PvdD) bedankt voor de bijdrage en vindt het een duidelijk verhaal. Omdat er behoefte is aan recreatie, vraagt mevrouw Haas of er is gekeken naar plekken waar dat wel zou kunnen plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld locaties in de randgebieden rondom het beschermde natuurgebied.

95 Mevrouw **Berkhof** antwoordt dat er geen onderzoek naar dit aspect is uitgevoerd. Momenteel wordt er een onderzoek uitgevoerd, met kosten van 25.000 euro, om te zoeken naar een nieuwe locatie voor een festival in het Twiske, nadat Welcome to the Future heeft afgezien van hun plannen. Mevrouw Berkhof benadrukt dat ongeveer veertig procent van Nederland bestaat uit weilanden, waar al geen vogels meer te vinden zijn. In het Twiske daarentegen zijn er maar liefst honderdtwintig verschillende vogelsoorten te vinden, en dat is echt uniek, vooral omdat het 100 gebied in de nabijheid van Amsterdam ligt. Het gebied wordt gezien als een oase en verdient speciale bescherming. Er zijn andere mogelijke locaties zoals Lelystad of de Amsterdamse haven waar evenementen kunnen plaatsvinden. Deze locaties trekken al 1,3 miljoen bezoekers, en individuele bezoekers hoeven niet geweerd te worden, maar grootschalige evenementen en overnachtingen zijn wel een punt van zorg. Sinds vijftig jaar is overnachten in het Twiske al niet 105 toegestaan, en volgens IVN is dit noodzakelijk om de nachtrust en de duisternis te behouden, wat essentieel is voor het welzijn van de vogels, vooral omdat het overdag al erg druk is in het gebied.

110 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) bedankt voor de inspraak en wil graag weten of de instandhoudingsdoelen zijn gehaald en in hoeverre deze zijn gehaald.

Mevrouw **Berkhof** wijst erop dat in Natura 2000-gebieden bepaalde aantallen diersoorten behouden moeten blijven. In het Twiske zijn er veel zogenaamde 'rode lijst' soorten, zoals de roerdomp, de bruine kiekendief en de kemphaan. Na een periode van vijf jaar natuurbeheer bleek na evaluatie dat de instandhoudingsdoelen voor de roerdomp en de bruine kiekendief niet 115 worden gehaald. Het aantal broedparen is afgenomen. De kemphanen komen niet meer in dit gebied voor. Dit is in strijd met de duidelijke doelen die Europa heeft gesteld voor Natura 2000-gebieden: deze doelen moeten worden bereikt voordat er meer recreatieve activiteiten kunnen worden toegestaan in het beheerplan voor Natura 2000-gebieden, zoals nu wordt voorgesteld.

120 De heer **Vendrig** (BBB) dankt voor de duidelijke presentatie en wil weten of er vertrouwen is in het aankomende onderzoek naar de mogelijkheid van een festival in het Twiske. Het zou namelijk kunnen zijn dat uit het onderzoek komt dat een festival niet gewenst is.

Mevrouw **Berkhof** benadrukt dat er momenteel twee festivals in het Twiske zijn: Welcome to the Future en Lentekabinet. De stichting heeft intensief campagne gevoerd tegen deze evenementen en tegen overnachtingen in het gebied. Ze hebben zelfs zeventienduizend handtekeningen verzameld om hun standpunt te ondersteunen. Als gevolg van deze acties heeft Welcome to the Future zich teruggetrokken aan de kant van Landsmeer. De gemeente Landsmeer heeft vervolgens besloten dat er geen festivals meer op hun grondgebied mogen plaatsvinden, omdat het bestemmingsplan aangeeft dat het een Natura 2000-gebied is, waar geen evenementen en overnachtingen zijn toegestaan. Er is vervolgens veel druk uitgeoefend op Landsmeer, met grote krantenartikelen die beweerden dat dit niet kon vanwege de gederfde inkomsten en dergelijke. Mevrouw Berkhof heeft ook vermeld dat ze een Woo-verzoek hebben ingediend, waaruit blijkt dat er voldoende parkeerinkomsten zijn om de gederfde inkomsten te dekken. Ze is bereid om deze informatie te delen. Ze benadrukt dat de opbrengst van een festival niet zo hoog is als vaak wordt beweerd, omdat organisatie- en handhavingskosten moeten worden afgetrokken. Wat haar verontwaardiging verder aanwakkert, is het feit dat de provincie Noord-Holland nota bene vijftienduizend euro heeft gesponsord voor hetzelfde festival, terwijl ze beweren dat er tekorten zijn. Het lijkt onbegrijpelijk dat de provincie geld in het festival steekt terwijl de gemeente het niet op haar grondgebied wil hebben. Mevrouw Berkhof beschouwt dit als zeer kwalijk.

De heer **Klein** (ChristenUnie) vraagt of de stichting inmiddels een zienswijze heeft ingediend op het natuurbeheerplan of voornemens is dit te doen. En zo ja, of de stichting hier een reactie op heeft gekregen.

145 Mevrouw **Berkhof** antwoordt dat de stichting deel heeft genomen aan de klankbordgroep en daar hun visie uitvoerig heeft besproken. Helaas is deze visie niet opgenomen in het rapport, wat voor hen een van de vele keren is dat ze het gevoel hebben niet gehoord te worden. Hierdoor hebben ze besloten om geen zienswijze in te dienen, omdat dit zou leiden tot bezwaarprocedures en mogelijk verdere juridische stappen, waarvan ze er al twee hebben lopen. Dit lijkt haar niet in het belang van iedereen te zijn, vooral omdat het gemeenschapsgeld kost.

150 Ze hoopt dat de statenleden zullen begrijpen dat dit niet kan doorgaan. Ze benadrukt dat de Ecologische Autoriteit, door Nederland aangewezen, heeft gewaarschuwd voor de biodiversiteitscrisis. Volgens het IPS-rapport sterft een van de zes miljoen diersoorten in de wereld uit, wat een ernstige situatie is. Er zijn zelfs nauwelijks nog insecten, wat illustratief is voor de slechte staat van de natuur. Mevrouw Berkhof roept op om naar deze waarschuwingen te luisteren en stelt zich de vraag waarom er festivals, overnachtingen en zelfs een hondenkennel met honderd honden, die zelfs direct vergunningsvrij is verklaard, worden toegestaan.

160 Statenlid **Van Wijnen** (GL) heeft een vraag over het genoemde onderwerp van overnachtingen en een camping die eigenlijk functioneert als een vakantieoord. Zij verzoekt mevrouw Berkhof dit toe te lichten.

Mevrouw **Berkhof** legt uit dat er al geruime tijd een plan bestaat voor 25 vakantie-eenheden rondom de Stootersplas, die wordt aangeduid als een kleinschalige camping. In werkelijkheid zijn het echter huisjes van vier bij twaalf meter die het hele jaar door open zouden zijn. In de winter is de plas bijzonder, omdat er elfduizend smienten overwinteren. Mensen zullen er rondlopen. Daarnaast is het gebied belangrijk voor vleermuizen, met een kraamkamer van vijfhonderd

vleermuizen in Oostzaan. De Omgevingsdienst heeft vragen gesteld over dit plan, maar lijkt zich uiteindelijk te hebben verzoend met het idee dat gedempt licht en andere maatregelen zouden voorkomen dat de vleermuizen er last van hebben. Het proces loopt nog en staat op de rol.

170 Mevrouw Berkhof maakt zich zorgen, omdat er al vijftig jaar lang niet is toegestaan om te overnachten in het gebied, en ze vreest dat als dit wordt toegestaan, het de deur opent voor verdere ontwikkelingen. Ze wijst erop dat Amsterdam ook toeristische overnachtingen in haar ambitiedocument heeft staan. Bovendien is er een zorgboerderij met vierentwintig appartementen voor hun zorgcliënten en een noodopvang voor vluchtelingen in de omgeving.

175 De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn voor mevrouw Berkhof. De voorzitter dankt de inspreker voor haar bijdrage.

180 **3 Vaststellen agenda, verslag NLG van februari 2023 en interim-commissie 1 juni 2023, lijst moties en lijst toezeggingen**

De voorzitter constateert dat er voorafgaand aan de vergadering geen opmerkingen over de agenda, de verslagen en de lijsten moties en toezeggingen zijn gemaakt. De commissie is akkoord met vaststelling.

185 De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

4 A-agenda Algemeen

4.a Financiën: Tweede begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissies)

190 In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze tweede begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2023. De commissie wordt gevraagd PS te adviseren over de voordracht. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS-vergadering van 2 oktober 2023. Elke commissie adviseert Provinciale Staten over de wijzigingen die betrekking hebben op de beleidsterreinen die onderdeel zijn van de betreffende commissie.

195

Eerste termijn commissie

Mevrouw **Schneemann** (Volt) is verheugd over het positieve begrotingsresultaat en is blij dat er geen bezuinigingen op groen nodig zijn. Tegelijkertijd maakt ze zich zorgen over de mogelijke aantasting van de reserves in het komende jaar en wil ze ervoor zorgen dat er een evenwichtige begroting wordt gehandhaafd om de reserves op niveau te houden. Bovendien hoopt ze inzicht te krijgen in hoe Europese subsidies worden benut voor natuurbehoud.

200

De heer **Wallaart** (PvdA) wenst deze eerste commissievergadering Landelijk Gebied van deze zittingsperiode de voorzitter, collega's, Gedeputeerde Staten, de griffier en de provincied medewerkers veel succes met het belangrijke werk van de provincie.

205

Wat betreft de begroting merkt hij op dat er veel geschoven wordt met reserves. Er wordt 5,6 miljoen onttrokken aan het gebiedsprogramma Oostelijke Vechtplassen, terwijl elders de reserve wordt verhoogd. Hoewel er wellicht goede redenen voor zijn, wordt er verwezen naar achterliggende gegevens in het PNN 2024 die pas eind 2023 aan de Staten zal worden voorgelegd. Dit doet denken aan een aflevering van "Kopen zonder kijken," en hij vraagt gedeputeerde staten om meer toelichting over wat er nu precies verwacht kan worden.

210

215 Statenlid **Bwefar** (GL) bedankt de ambtenaren voor hun werk en het beantwoorden van alle vragen, ondanks de grote hoeveelheid vragen deze keer. Ze waardeert het dat haar vraag, hoewel een dag te laat ingediend, toch is meegenomen.

220 Statenlid Bwefar is verheugd te lezen dat de 25.000 euro van het Rijk voor het Ontwikkelkader Geniedijk is ontvangen, en ze benadrukt dat dit goed nieuws is. Daarnaast wil ze aansluiten bij de technische vraag gesteld door de Partij voor de Dieren, nummer 39. Ze benadrukt dat GroenLinks, wat betreft dierenwelzijn, de intrinsieke waarde van het dier als leidend beschouwt in provinciaal beleid, en dit geldt ook voor de landbouwtransitie.

225 De heer **Vendrig** (BBB) begint met zijn dank aan de ambtenaren voor het opstellen van deze begrotingswijziging, die volgens hem een duidelijke weergave is. Hij wijst vooruit naar punt 5d, die de BBB op de B-agenda heeft laten plaatsen. De BBB heeft vragen met betrekking tot het budget voor het realiseren en beheren van NNN of het verstrekken van natuursubsidies. In de begrotingswijziging ziet hij geen duidelijke toename van het budget, terwijl dit gezien de
230 ambities wel noodzakelijk zou zijn. Hij vraagt zich af of dit geen gemiste kans is.

De heer **Mantel** (JA21) dankt de ambtenaren voor het overzichtelijke stuk. De fractie van JA21 heeft eigenlijk geen bijzonderheden gelezen in deze begrotingswijziging en neemt deze ter kennisname aan.

235 De heer **Mülder** (D66) sluit zich aan bij de woorden van de heer Wallaart en hoopt op een prettige vergadering met de nieuwe groep. Hij feliciteert tevens heer Vonk met zijn benoeming als voorzitter en belooft steun bij het voorzitterschap.

240 Wat betreft de begrotingswijziging, merkt de heer Mülder op dat hij weinig opmerkingen heeft in aanvulling op zijn bijdrage in de commissie Bestuur. Echter, hij wil wel een ander punt benadrukken dat direct gerelateerd is aan deze commissie. Het betreft de toenemende toewijzing van extra middelen voor faunaschade, zoals ook eerder al in de Kaderbrief. D66 heeft eerder kritiek geuit over het afschaffen van het eigen risico bij faunaschade, omdat dit kan leiden tot
245 moral hazard, waarbij boeren zelf keuzes kunnen maken die faunaschade kunnen verergeren of verminderen. De heer Mülder is benieuwd naar de maatregelen die de gedeputeerde treft om moral hazard te beperken.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) stemt namens zijn fractie in met de tweede begrotingswijziging en
250 het positieve resultaat van 10,1 miljoen euro. Hij begrijpt dat er 23,1 miljoen euro uit de algemene reserve wordt gehaald, en dit lijkt aanvaardbaar omdat de veranderingen in de begroting het gevolg zijn van incidentele gebeurtenissen. Als hij het juist begrijpt, heeft hij geen verdere vragen. Als er nog onduidelijkheden zijn, staat hij open voor verdere toelichting.

255 Statenlid **Kostić** (PvdD) dankt de ambtenaren voor het beantwoorden van de vele vragen. De antwoorden geven haar aanleiding om constructief mee te denken aan oplossingen voor de uitdagingen waar de provincie voor staat.

260 Statenlid Kostić heeft opgemerkt dat er geld wordt toegewezen aan gebiedscoöperaties Noord-Holland-Zuid voor een integrale aanpak van stikstofreductie in Ronde Hoep, samen met

maatregelen om stikstofreductie te bereiken. Ze wil graag weten welke specifieke maatregelen er op stalniveau worden genomen, omdat ze gelooft dat er een noodzaak is voor systeemverandering in plaats van alleen oppervlakkige maatregelen.

265 Daarnaast heeft ze vragen over het geld dat door het Rijk beschikbaar is gesteld voor natuurinclusief na-isoleren. Dat bedrag wordt maar niet besteed. Ze heeft gezien dat er wordt gesproken over soorten managementplannen en wil weten wat de provincie en de gemeenten precies van plan zijn. Ze stelt voor dat Provinciale Staten meer betrokken worden bij de uitvoering, bijvoorbeeld via een technische briefing.

270 Statenlid Kostić wijst ook op projecten gericht op het verminderen van broeikasgassen, zoals die in het kader van het PPLG, waarvan de financiering wordt verschoven naar 2024 vanwege vertragingen veroorzaakt door ondernemersonzekerheid. Ze roept op tot een betere inzet van instrumenten om de versnelling te bevorderen, in plaats van het Rijk af te wachten.

275 Daarnaast vraagt ze aandacht voor de UVR-kennisontwikkeling Bodem en Water, waar drie miljoen euro aan is besteed zonder evaluatie in de afgelopen jaren. Ze verzoekt GS om een evaluatie in te plannen gezien het aanzienlijke bedrag dat is uitgegeven.

280 Tot slot benadrukt Statenlid Kostić het belang van dierenwelzijn, dat volgens haar moet voortvloeien uit het uitgangspunt van de intrinsieke waarde van dieren zoals vermeld in het coalitieakkoord. Ze vraagt om meer aandacht en toelichting van GS op hoe het College structureel aandacht wil besteden aan dierenwelzijn in de begroting en de besteding van geld.

285 *Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **Beemsterboer** beantwoordt de vragen op het gebied van zijn portefeuille in eerste termijn. Als eerste beantwoordt de gedeputeerde de vraag van D66 over de toenemende faunaschade. D66 stelt dat de verlaging van de drempel voor het eigen risico van faunaschade van 20–25 procent naar 5 procent ervoor heeft gezorgd dat de schade nu naar boven moest worden bijgesteld. Hij merkt echter op dat de stijging van de faunaschade vooral te maken heeft met de toegenomen schade zelf. Dit doet iets met de reflectie op het beheer. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt dat ze willen voorkomen dat er steeds meer beheer nodig is en dat ze liever beheren op een niveau waar zo min mogelijk dieren moeten worden beheerd. Hij herinnert eraan dat zelfs toen het eigen risico tijdelijk hoger was in de afgelopen vier jaar, de faunaschade niet aanzienlijk is afgenomen. Hij denkt dat de stijgende lijn verband houdt met de toegenomen schade veroorzaakt door veel verschillende dieren en mogelijk ook door de toegenomen waarde van gewassen.

300 Statenlid **Kostić** (PvdD) is blij te horen van de nieuwe gedeputeerde dat de inzet is om dieren zo min mogelijk te doden. Ze is blij met deze opstelling. Haar concrete vraag is nu: wat onderneemt GS concreet om ervoor te zorgen dat dit inderdaad zo min mogelijk gebeurt? Wat is de provincie van plan om dit doel te bereiken?

305 Gedeputeerde **Beemsterboer** legt uit dat er momenteel wordt gewerkt aan een nieuw faunabeheerplan waarbij activiteiten zoals verjagen en diervriendelijke oplossingen worden overwogen. Hij erkent dat het antwoord mogelijk niet helemaal bevredigend zal zijn. Gedeputeerde Beemsterboer wijst erop dat als een dierenpopulatie exponentieel groeit,

uiteindelijk steeds meer dieren moeten worden beheerd of gedood om het onder controle te houden. Daarom is het doel om de populatie te beheren op een niveau waarbij er geen sprake is van exponentiële groei.

Statenlid **Kostić** (PvdD) wijst erop dat deze theorie wetenschappelijk niet is bewezen. Haar oorspronkelijke vraag was gericht op de maatregelen die de gedeputeerde neemt om ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk dieren worden gedood. Met andere woorden, welke niet-dodelijke maatregelen zet hij in om datzelfde doel te bereiken?

Gedeputeerde **Beemsterboer** merkt op dat de vraag nu iets anders is dan eerder gesteld. Hij benadrukt dat het College, zoals ook vermeld in het coalitieakkoord, inzet op zoveel mogelijk niet-dodelijke maatregelen. Het doel is om te voorkomen dat ze uiteindelijk toch genoodzaakt zijn om dodelijke maatregelen te nemen. Maar als dat punt bereikt wordt, dan willen ze actief beheren om de situatie te controleren, zoals de gedeputeerde eerder al aangaf. Het soort maatregelen komt terug in het faunabeheerplan. Een voorbeeld is het verjagen.

Statenlid **Bwefar** (GL) heeft de gedeputeerde horen zeggen dat de kosten voornamelijk zijn gestegen vanwege toegenomen schade. In de vorige Statenperiode had ze begrepen dat de kosten stegen terwijl de schade gelijk bleef, vanwege inflatie.

Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt, zoals hij in de beantwoording al aangaf, dat de waarde van het gewas ook is gestegen.

De heer **Mülder** (D66) begrijpt dat inflatie zeker een rol speelt en dat ook de schade toeneemt, hoewel dat bijvoorbeeld vorig jaar niet het geval was. Hij wijst erop dat de begrotingswijziging niet uitlegt waarom dit zo is. De heer Mülder merkt op dat er vorig jaar 10,3 miljoen euro aan is besteed, en dit jaar zal er op basis van de laatste begrotingswijzigingen 15,9 miljoen euro worden uitgegeven. Hij hoopt dat dit niet alleen door inflatie wordt veroorzaakt, en hij wil graag weten waarom de schade dit jaar zoveel hoger is dan voorheen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** legt uit dat het niet alleen gaat om de algemene inflatie, maar ook om de inflatie van gewassen. Hij begrijpt dat bijvoorbeeld de waarde van gras aanzienlijk is gestegen. De gedeputeerde wijst erop dat BIJ12 rapporteert over hoe de schade is opgebouwd. Dus voor een gedetailleerde onderbouwing verwijst de gedeputeerde naar hun rapport.

De heer **Mülder** (D66) ziet graag hoe het bedrag is opgebouwd.

Gedeputeerde **Beemsterboer** moet het antwoord op de vraag over de maatregelen op stalniveau schuldig blijven. De gedeputeerde heeft de ambtelijke organisatie gevraagd hier inzicht in te geven.

Wat betreft de vraag over dierenwelzijn van de Partij van de Dieren, benadrukt hij dat het bij dit agendapunt gaat om een begrotingswijziging. Het feit dat er niets in die wijziging is opgenomen, betekent niet per se dat er meer of minder wordt gedaan voor dierenwelzijn. In principe wordt teruggevallen op de begroting. Hij voegt eraan toe dat dierenwelzijn pas twee maanden in zijn portefeuille zit, dus hij moet nog nadenken over of er extra budget nodig is en zo ja, hoeveel. Soms kunnen er ook veel dingen worden gedaan zonder extra budget.

355

Gedeputeerde **Kocken** beantwoordt de vragen in eerste termijn op het gebied van haar portefeuille. De gedeputeerde wijst erop dat dit de tweede begrotingswijziging is en dat er ook een nieuw akkoord en een nieuwe begroting op komst zijn. Hierdoor zijn de wijzigingen in de huidige begrotingswijziging beperkt. De gedeputeerde benadrukt dat het nieuwe Programma Natuur en Natuurbeheer (PNN) binnenkort wordt gepresenteerd en raadt aan om te wachten op die informatie voordat er vragen worden gesteld over wat er in het PNN staat en hoe het zich verhoudt tot het vorige PNN.

360

365

Gedeputeerde Kocken benadrukt dat het belangrijk is om ervoor te zorgen dat reserves niet worden uitgeput. Dit vereist zowel beheermaatregelen aan provinciale kant om alles goed te plannen en de provincie oefent ook druk uit op het Rijk om de benodigde financiën te verkrijgen. Ze wijst erop dat de val van het kabinet de situatie heeft bemoeilijkt, maar dat dit onderwerp wel de aandacht van het College heeft.

370

Wat betreft Europese subsidies legt ze uit dat de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) valt onder het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), waarvan 65 procent door Europa wordt gefinancierd en de overige 35 procent door het Rijk en andere overheden. Dit is de belangrijkste subsidie die de provincie gebruikt voor natuurbeheer.

375

Gedeputeerde Kocken reageerde op de vraag van de heer Vendrig over de mogelijkheid om het budget te verhogen. Ze merkte op dat dit op dat moment, bij de tweede begrotingswijziging, nog niet aan de orde was. Ze benadrukte dat ze zeker moeten overwegen hoe ze hiermee verder zullen gaan, vooral omdat de transitiegelden nog niet helemaal duidelijk zijn en ze niet volledig kunnen vertrouwen op het verkrijgen van die financiële middelen.

380

Verder vroeg Statenlid Kostić naar de vertraging bij natuurinclusief na-isoleren en waarom het niet vlot verloopt. Gedeputeerde Kocken legde uit dat dit een complexe kwestie is met verschillende belangen. Enerzijds wil men graag snel isoleren om energie te besparen, maar anderzijds vereist isolatie vaak een soortenonderzoek op huisniveau, wat vooral voor particuliere huiseigenaren een aanzienlijke drempel vormt vanwege de kosten en de tijd die dit in beslag neemt. De zoektocht naar geschikte experts draagt ook bij aan vertraging. De provincie is momenteel in overleg met gemeenten om alternatieve benaderingen te onderzoeken, zodat individuele huiseigenaren zonder al te veel obstakels aan de slag kunnen. Het proces blijft dus hangen vanwege de vereiste toestemming en het tijdrovende onderzoek dat daarvoor nodig is.

390

Statenlid **Kostić** (PvdD) benoemt dat er in de Staten ook experts zijn op dit gebied en benadrukt dat het belangrijk is om ook hen te betrekken bij dit onderwerp. Ze vraagt opnieuw of de gedeputeerde bereid is om hen hierbij te betrekken door bijvoorbeeld een technische briefing te organiseren. Ze wijst erop dat na-isolatie een cruciaal punt is en dat er relatief veel geld van het Rijk voor is ontvangen. Ze vindt het belangrijk om hierover in deze context te kunnen nadenken en vraagt of de gedeputeerde dit kan toezeggen.

395

Gedeputeerde **Kocken** zegt toe, als daar vanuit Provinciale Staten behoefte aan is, een technische briefing te organiseren over het onderwerp na-isolatie.

400

Tweede termijn

Statenlid **Kostić** (PvdD) zal een motie voorbereiden waarin wordt gevraagd een klein budget te reserveren voor dierenwelzijn voor het budgetjaar 2023.

405 De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

5 B-agenda Natuur en Landschap

5.a Natuur: Natuurdoelanalyse Schoorlse Duinen (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)

Forum voor Democratie heeft een C naar B verzoek ingediend voor (86) Schoorlse Duinen –
410 Eindconcept NDA Noord-Holland – 30 maart 2023. De commissie wordt gevraagd specifiek deze concept-natuurdoelanalyse met de commissie en gedeputeerde te bespreken.

Voor dit agendapunt hebben zich twee sprekers aangemeld.

415 Mevrouw **Volkers** spreekt in namens Stichting ter behoud van het Schoorlse- en Noord-Kennemerduingebied. Mevrouw Volkers noemt het SDF-formulier 2003 waarin staat dat Schoorl een vogelrichtlijngebied is met 22 paren zwarte spechten en twee paar wespandieven, die afhankelijk zijn van dennenbossen. Dank dat ik weer mag spreken. Het SDF-formulier 2003, welke u van gedeputeerde heeft ontvangen, zorgde voor een verrassing bij ons, want vanuit de gegevens
420 van 1996 blijkt er sprake te zijn van een vogelrichtlijngebied voor Schoorl. Maar liefst 22 paren zwarte spechten en twee paar wespandieven staan genoteerd. deze beschermde vogels zijn afhankelijk van dennenbossen. Ze worden echter in alle vervolgdOCUMENTEN niet meer genoemd.

Mevrouw Volkers benadrukt dat bossen wereldwijd van groot belang zijn, maar dat dit besef niet
425 altijd in actie wordt omgezet. Volgens mevrouw Volkers worden dennenbossen vaak onterecht niet gekwalificeerd als waardevol. Ze wijst erop dat deze bossen belangrijk zijn voor diverse beschermde soorten zoals de dennenorchis, havik, buizerd, eekhoorn, boommarter, nachtzwaluw, wespandief en grauwe vliegenvanger.

430 Mevrouw Volkers betoogt verder dat discussies vaak focussen op compensatie en herbepanting van gekapte bossen, terwijl de aandacht eigenlijk zou moeten gaan naar het behoud van bestaande bossen. Ze benadrukt dat geen enkel bos meer mag worden gekapt en dat elke boom telt, met name in Nederland dat dunbebost is. Ze bekritiseert de provincie Noord-Holland voor het negeren van de geschiedenis en het kiezen voor grijze duinontwikkeling ten koste van bossen. Mevrouw
435 Volkers wijst erop dat het grijze duin kwetsbaar is en verandert bij overmatige zandverstuiving in wit duin. Ze benadrukt dat bos de meest authentieke vegetatie is en dat grijs duin uiteindelijk weer bos wordt. Ze maakt zich zorgen over wat mogelijk de gevolgen kunnen zijn van te veel regen en droogte en de stijgende bodemtemperatuur.

440 Mevrouw Volkers uit haar onbegrip over het kappen van gezonde bossen voor illusies, verwachtingen, kansen of potentie. Ze stelt dat de zorgen over bossenkap gerechtvaardigd zijn en dat er tegen de natuur in wordt gehandeld. Ze citeert de Europese Commissie die pleit voor samenwerking met de natuur in plaats van tegenwerken. Ze vraagt waarom terreinbeheerders in het hele land op grote schaal ingrijpen in de natuur en of dit te maken heeft met de uitspraak van toenmalig minister Schouten in 2020 dat natuurontwikkeling de beste economische ontwikkeling
445 is. Ze moedigt aan om de gangbare aanpak te heroverwegen en pleit voor een diepgaand onderzoek naar de redenen achter boskap. Ze suggereert dat het hele Natura 2000-traject in Nederland rijp is voor een parlementaire enquête, omdat er veel niet klopt en dit verantwoordelijk

is voor 64 procent van de ontbossing.

450

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **De Sain** (BBB) bedankt voor de inspraak en stelt een vraag over de dennenorchis die afhankelijk is van de zwarte den. Ze wil weten wat het betekent voor het voortbestaan van de dennenorchis als de zwarte dennen worden gekapt.

455

Mevrouw **Volkers** wijst erop dat terreinbeheerders suggereren dat er elders nog genoeg plaats is voor de dennenorchis. Ze benadrukt echter dat deze soort sterk beschermd is, ook vanuit Europees perspectief. Het Noord-Hollands Duinreservaat en Schoorl herbergen de grootste populatie van deze orchidee, die elders bijna niet meer voorkomt. Ze legt uit dat de zwarte dennen in deze gebieden zorgen voor een microklimaat dat essentieel is voor de dennenorchis en dat dit microklimaat zich pas na zestig jaar ontwikkelt. Als de bomen rondom de orchideeën worden gekapt, zal het te droog worden voor de dennenorchis en zal hij sterven. De soort zou op andere locaties behouden kunnen blijven, maar die locaties staan ook op het punt om gekapt te worden.

460

De heer **Mantel** (JA21) bedankt de spreker voor haar aanwezigheid en inspraak. De heer Mantel is benieuwd wat de bestemming is van het gekapte hout van de bomen, mochten ze inderdaad worden gekapt.

465

Mevrouw **Volkers** geeft aan dat PWN onderzoek heeft uitgevoerd naar duurzaam gebruik van het hout. Ze merkt op dat slechts dertig procent van de stam duurzaam kan worden gebruikt. Ze wijst erop dat de gemeente Bergen een belangrijke leverancier is van biomassa voor centrales. Hiervoor zijn contracten afgesproken. Ze benadrukt dat ze geen beschuldigingen uit, maar slechts verwijst naar wat ze heeft gelezen in de dossiers.

470

Statenlid **Van Wijnen** (GL) hoort een gepassioneerd betoog voor het behoud van bossen. Het gaat niet goed met alle natuurtypes in Nederland; dus niet alleen met de bossen. Statenlid Van Wijnen vraagt mevrouw Volkers hoe zij vindt dat daar een goed balans in kan worden gevonden, ook in het perspectief dat er beperkt ruimte is in de provincie Noord-Holland.

475

Mevrouw **Volkers** benadrukt dat het niet zo slecht gaat met de natuur als vaak wordt gesteld. Ze verwijst naar deskundigen, zoals professor Han Lindeboom en Lev van Oldenkamp, die de stichting begeleiden in zaken als stikstof en bossen. Ze legt uit dat de beoordeling van natuurgebieden soms beperkt is en niet alle soorten in beschouwing neemt. Ze wijst erop dat gezonde ecosystemen veerkrachtig zijn, maar dat het herhaald verstoren van gezonde ecosystemen schadelijk kunnen zijn voor de natuur.

480

Mevrouw **De Knegt** (FvD) vraagt naar de gevolgen van de eerdere kap van het Dokter van Steijnbos. Mevrouw **Volkers** geeft aan dat er nog geen informatie beschikbaar is over de gevolgen van de recente kap van het Dokter van Steijnbos. Op dit moment lijkt het gebied er wat troosteloos uit te zien, maar er zijn nog geen monitoringgegevens beschikbaar om de effecten goed te beoordelen.

485

De heer **Vendrig** (BBB) vraagt mevrouw Volkers of er informatie beschikbaar is over de overlast die het stuifzand zou kunnen veroorzaken als gevolg van de vorming van nieuwe duinen.

490

Mevrouw **Volkers** legt uit dat bekend is dat het flink kan stuiven over het fietspad. Echter, er wordt gezegd dat dit niet zal gebeuren.

495 De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn aan mevrouw Volkers en dankt voor haar inspraak.

De heer **Groenewegen** spreekt in op persoonlijke titel en zijn collega Natuurgids Hans Stapel, en dankt voor de gelegenheid om zijn standpunt te delen. Hij benadrukt dat hoewel hij begrijpt dat
500 bomenkap zorgen kan oproepen, hij van mening is dat het kappen van bomen in het beperkte gebied ten noorden van Bergen aan Zee een goed plan is. Hij heeft onlangs samen met Hans Stapel een opiniestuk geschreven in het Noord-Hollands Dagblad om hun standpunt toe te lichten en heeft positieve reacties ontvangen van mensen die de nuance in de zaak waarderen.

505 De heer Groenewegen prijst de inwoners van de regio Bergen voor hun betrokkenheid bij het beheer van de duinen, die hij beschrijft als een uniek duingebied in Nederland en Europa. Hij benadrukt het belang van dynamiek in de duinen, zoals de wind die zout en kalk meeneemt en op het duingebied afzet. Deze dynamiek is van cruciaal belang voor de vegetatie en de bescherming van de bodem tegen een te lage zuurgraad.

510 Hij wijst op het Lange Vlak ten noorden van Bergen aan Zee, een typisch grijsduingebied dat momenteel in slechte staat verkeert. Het gebied wordt gedomineerd door tankmos en gras, wat schadelijk is voor kenmerkende plantensoorten en insecten. De bodem heeft een te lage zuurgraad waardoor er giftig aluminium vrijkomt, waardoor de typische vegetatie van het grijze
515 duin niet kan gedijen. Hierdoor dreigt een uniek ecosysteem verloren te gaan.

De heer Groenewegen benadrukt dat het neergaande tij in het Lange Vlak kan worden gekeerd door de dynamiek van wind, zand en kalk te herstellen. De voorgenomen kap van zwarte dennen met een leeftijd van ongeveer tachtig jaar heeft tot doel de wind vanuit zee weer vrij spel te
520 geven. Hij erkent dat het een dilemma is tussen het behoud van het grijze duin en het kappen van bomen, maar hij geeft de voorkeur aan het eerste. Hij stelt dat gebruikers en bewoners tijdelijk moeten accepteren dat bomen worden gekapt om het herstel van het grijze duin te bevorderen.

525 De heer Groenewegen verwijst naar het gebied ten zuiden van Bergen aan Zee, de Meeuwenlekken, waar twintig jaar geleden bomen zijn gekapt. Monitoring heeft aangetoond dat het aantal soorten planten en dieren daar boven verwachting is toegenomen, wat aantoont dat herstel mogelijk is.

530 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

De heer **Wallaart** (PvdA) bedankt de heer Groenewegen voor zijn inspraak en refereert aan de uitspraak van mevrouw Volkers, waarin zij stelt dat het eigenlijk helemaal niet zo slecht gaat met de natuur. De heer Wallaart vraagt naar de reactie van de heer Groenewegen als natuurgids op
535 deze uitspraak.

De heer **Groenewegen** merkt op dat de natuur op veel plaatsen sterk achteruitgaat, en hij benadrukt dat het belangrijk is om niet alleen naar korte tijdsperiodes te kijken. Hij wijst op het aantal vogels in de natuur, en specifiek in het Lange Vlak. Hij uit zijn bezorgdheid over de monotone vegetatie in dat gebied.

540

Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) bedankt beide sprekers. Mevrouw Volkers leek het als een experiment te beschouwen. Ze vraagt om bevestiging dat het geen experiment is, maar dat het project goed onderbouwd is en zal leiden tot de juiste vegetatie.

545 De heer **Groenewegen** benadrukt dat het voorspellen van dergelijke zaken moeilijk is vanwege veranderende omstandigheden. Stikstofdepositie speelt hierbij een rol, en het is belangrijk dat dit in de toekomst afneemt. Hij wijst echter op de resultaten van het ecosysteemherstel in het nabijgelegen Meeuwenlek, dat boven verwachting verliep, maar dit gebeurde wel over een periode van twintig jaar.

550 Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt om bevestiging dat er niet veel andere gebieden zijn voor het herstel van het kalkarme duin, terwijl er meer alternatieven lijken te zijn voor gebieden met zwarte dennen.

555 De heer **Groenewegen** benadrukt dat het te kappen gebied slechts ongeveer één procent van het totale bosgebied beslaat. Er blijft dus nog veel zwarte dennengebied over, evenals loofbossen en andere soorten bossen. Hij wijst erop dat met name het grijze duingebied sterk onder druk staat, wat de reden is voor het voorgenomen en reeds uitgevoerde kappen van delen van het bos in Schoorl, vooral in die delen die dicht bij de kust liggen en een soort scherm vormen voor het gebied erachter.

560 Mevrouw **Sijbenga** (BBB) herinnert zich dat ze als kind heeft geleerd dat bomen aanzienlijke hoeveelheden stikstof opnemen. Ze vraagt zich af waarom mensen altijd ingrijpen in de natuur, vooral als de gevolgen van dergelijke ingrepen onbekend zijn.

565 De heer **Groenewegen** merkt op dat dit een algemene vraag is. Hij benadrukt dat als er geen ingrepen worden gedaan, heel Nederland overwoekerd zou worden door bossen. Hij legt uit dat in Nederland overal ingegrepen wordt in de natuur om dit volgens menselijke ideeën vorm te geven. Hij geeft aan dat onbeheerde duingebieden volledig met bomen zouden groeien, wat volgens hem niet wenselijk is. Dit is zijn persoonlijke mening. Aanvullend wijst de heer Groenewegen erop dat in de beheerplannen van duinbeheerders bepaalde vegetatie en ecosystemen worden behouden.

570 De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt de heer Groenewegen voor zijn bijdrage.

575 Forum voor Democratie heeft dit agendapunt opgewaardeerd en krijgt als eerste het woord om dit toe te lichten. Mevrouw **De Knegt** (FvD) uit haar ontsteltenis over de recent verleende kapvergunning voor het kappen van 13.000 dennenbomen in Bergen aan Zee. Ze wijst op de gevolgen van het stikstofbeleid en vraagt waarom dit 17 hectare prachtig dennenbos moet worden vernietigd. Ze benadrukt dat dit beleid wordt gevoerd, omdat PWN van mening is dat er te veel stikstof in de bodem zit en er te weinig kalkrijk zand en zout neerstrijkt vanwege de 580 aanwezige dennenbomen.

585 Mevrouw De Knegt vergelijkt deze situatie met een soortgelijk voorstel in Schoorl, waarbij 7,6 hectare van het Dokter van Steijnbos werd gekapt voor stuifzand, ondanks hevig protest. Ze benadrukt dat de dennenbomen in Schoorl ooit zijn geplant om het stuiven tegen te gaan en de zeevering te verstevigen.

De kap van een deel van het Dokter van Steijnbos is een maatregel van het Natura 2000-beheerplan van de provincie Noord-Holland voor de Schoorlse duinen, met als doel de biodiversiteit te bevorderen. Mevrouw De Knegt bekritiseert deze visie omdat hiermee een zeer zeldzaam dennenbos met biodiversiteit wordt gekapt voor een kale zandvlakte. Ze benadrukt dat dit dennenbos onderdak biedt aan tal van beschermde diersoorten, zoals dennenorchis, vossen, eekhoorntjes, konijntjes, bosmuizen, boskikkers en padden. Daarnaast wijst ze op de negatieve impact op vogelsoorten zoals de nachtzwaluw, zwarte mees, grote kruisbek, kuifmees en ransuil, die nestelen in het bos. Ze betreurt dat het bos, dat ook waardevol is voor omwonenden en toeristen, dreigt te worden vernietigd.

Mevrouw De Knegt uit ook kritiek op het stikstofbeleid in Nederland, waarbij de dennenbomen en de dieren die er wonen nu worden bedreigd, terwijl andere sectoren ook onder druk staan vanwege stikstofproblemen. Ze verwijst naar het AERIUS-model en het gehechte memo van PWN als bewijs voor de kapvergunning. Deze situatie is een illustratie van de bredere discussie over stikstofbeleid en natuurbescherming in Nederland.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) benadrukt dat ze afstand neemt van de woorden "ten oorlog trekken" en "doodvonnis uitspreken" die zijn gebruikt tijdens de discussie. Ze geeft aan dat ze niet van mening is dat dergelijke uitspraken deel uitmaken van het beleid van de provincie of ergens anders worden gebruikt.

Mevrouw **De Knegt** (FvD) neemt hier kennis van en vervolgt haar betoog.

Mevrouw De Knegt benadrukt dat stikstof een essentieel onderdeel van onze atmosfeer is, en zonder stikstof zou er geen leven op aarde mogelijk zijn. Ze wijst op het bezwaar van de Duinstichting en de Fietzersbond tegen de geplande kap, waarbij fietsers hun geliefde fietsroute dreigen te verliezen en de Duinstichting teleurgesteld toekijkt bij de opeenvolgende kapoperaties. Ze uit haar twijfels over compensatiebeloften elders en de vraag of volwassen dennenbomen te vergelijken zijn met jonge loofbomen. Ze citeert boscoloog Eef Arnold, die de kap en het planten van jonge bomen elders vergelijkt met het afbreken van de grachtengordel en elders een Vinex wijk bouwen. Ze wijst op de mogelijke terugkeer van bomen door zaden die in de voormalige bosgrond achterblijven en het negatieve effect van de kap op het ondergrondse leven en de grondvruchtbaarheid. Mevrouw De Knegt pleit voor een heroverweging van het kapbeleid en de erkenning van de adviezen van experts die pleiten voor een meer doordachte aanpak.

Mevrouw De Knegt stelt de volgende vragen aan de gedeputeerde:

- Zijn de natuurdoelanalyses die vandaag op de agenda staan een opmaat voor nog meer kapmaatregelen in de provincie Noord-Holland?
- En zo ja, hoe billijk de gedeputeerde dit botte-bijlbeleid?
- Is de provincie werkelijk slechts een uitvoeringsorgaan van landelijk beleid gebaseerd op stikstofmisvattingen?
- Er staat in de bijgevoegde natuurdoelanalyse van de Schoorlse duinen een gewenste omvorming naaldbos naar openduin ten grote van maar liefst 34 hectare. Dit getal is exclusief 45 hectare bos dat had moeten worden gekapt gelukkig en toevallig reeds is afgebrand in 2009, 2010 en 2011. Volgende vraag: betekent dit dat er nog 34 hectare dennenbos zal worden gekapt?

- Is er onderzoek gedaan naar de effecten van de kap van het Dokter van Steijnbos, waar toentertijd zeer veel bezwaren tegen zijn aangevoerd?
- 635 • Wie zal de kap van de 13.000 dennenbomen uitvoeren? Waarom diende PWN het verzoek om een kapvergunning te verlenen in?
- Hoeveel wordt er verdiend aan de verkoop van het gekapte bos in de Schoorlse duinen?
- Aan welke partijen is en wordt het hout verkocht?

640 Ten slotte wijst mevrouw De Knegt op de toenemende ontbossing in Nederland en pleit ze voor een heroverweging van het kapbeleid.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) benadrukt dat stikstofgevoelige natuur niet bestaat. Hij wijst erop dat 78 procent van de lucht uit stikstof bestaat, maar dat de natuur hier niets mee kan. Het zijn juist
645 reactieve stikstofverbindingen waar de natuur op reageert, maar in de politiek worden deze verschillende verbindingen vaak op één hoop gegooid en simpelweg als stikstof bestempeld.

De heer Van Tiggelen uit zijn zorgen over de neiging om kunstmatige natuur te creëren, wat hij omschrijft als tekentafelnatuur. Hij merkt op dat het kappen van bomen de habitat van veel
650 dieren vernietigt, en hij vindt het vreemd dat mensen die beweren bezorgd te zijn over biodiversiteit hier opeens geen probleem mee lijken te hebben.

De heer Van Tiggelen wijst ook op de toenemende vergroening van de planeet als gevolg van het afnemende CO₂-tekort door de lichte opwarming van de aarde sinds de kleine ijstijd rond 1850.
655 Om met de woorden van de vorige spreker af te sluiten, benadrukt de heer Van Tiggelen het standpunt van de PVV: kappen met kappen.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) complimenteert mevrouw De Knegt en meneer Van Tiggelen voor hun overtuigende betoog. Hij deelt hun standpunt en herhaalt: kappen met kappen.
660

Bij het lezen van de verstrekte documenten krijgt hij sterk het gevoel dat de opstellers ervan geloven in een volledig maakbare ecologische wereld, wat volgens hem niet het geval is. Nederland heeft zich ingespannen om de rivierendelta te beschermen en droog te leggen, en wordt internationaal erkend voor het temmen van de zee en het winnen van land op de zee.
665 Hoewel natuurbescherming belangrijk is, vindt hij dat het verfijnen van onderzoeksdoelen tot op de tiende millimeter Noord-Holland aan de zee tot een onleefbaar en onbewerkbaar gebied kan maken.

De heer Stulemeijer benadrukt de inspanningen van Nederland, zoals het planten van helmgras op elk stukje verworven zand en het gebruik van de zandmonitor om kusterosie te voorkomen. Hij vraagt zich af of men zich moeten laten leiden door kleine details, zoals de groei van tankonkruid (een invasieve exoot) of de uitwerpselen van grote grazers, en zelfs wordt er beweerd dat hondenuitwerpselen de natuurdoelen zouden bedreigen.
670

675 De heer Stulemeijer concludeert dat als deze aanpak wordt voortgezet, het leven in Noord-Holland onaangenaam zal worden en het werk van de voorouders tevergeefs zal zijn geweest. Hij is tegen de natuurdoelen in de Schoorlse duinen en de voorgestelde kap van naaldbomen, zowel in de Schoorlse duinen als in Bergen, en sluit af met de herhaalde oproep: kappen met kappen.

680 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) wijst erop dat deze discussie niet nieuw is en eerder tot vergelijkbare conclusies heeft geleid. Ze benadrukt dat als het doel is om iets te doen aan stikstofneerslag en –depositie in grijze duingebieden, men ook moet overwegen hoe de uitstoot van stikstof kan worden verminderd. Ze vindt dat er te veel nadruk wordt gelegd op het verminderen van stikstofdepositie in plaats van het voorkomen van stikstofuitstoot.

685 Een ander punt dat ze aanhaalt, is dat kaalkap de overheersende filosofie lijkt te zijn geworden, terwijl ze gelooft dat bossen in plaats daarvan oud moeten kunnen worden. Ze pleit voor een aanpak waarbij dunnen en het aanplanten van andere boomsoorten wordt overwogen om geleidelijke verandering mogelijk te maken. Dit zou volgens haar duurzamer en houdbaarder zijn dan kaalkap.

690 Mevrouw Alberts-Oosterbaan benoemt ook het belang van compensatie bij kapactiviteiten, maar beveelt aan om eerst een compensatiegebied te vinden voordat er wordt gekapt. Ze is van mening dat als er geen geschikt compensatiegebied kan worden gevonden, het beter is om het huidige bos intact te laten, omdat er behoefte is aan meer bos in Noord-Holland.

Tot slot wijst ze op het gebrek aan betrokkenheid van recreanten in de evaluatie, met name met betrekking tot fietsroutes. Ze vraagt waarom dit aspect niet is meegenomen en wil graag weten waarom recreatiebelangen niet zijn opgenomen in de evaluatie.

700 De heer **Mantel** (JA21) bedankt de sprekers voor hun bijdrage. Hij benadrukt dat het creëren van wensnatuur door gezonde bomen te kappen in zijn ogen een zeer slecht idee is. Hij herinnert aan een eerdere vraag die hij aan de gedeputeerde stelde, namelijk of deze kon garanderen dat het gekapte hout niet in de bomenverbrandingscentrale terecht zou komen, ook wel bekend als biomassa. Het antwoord was destijds negatief, en volgens de heer Mantel kan het college dit nog steeds niet garanderen. Hij sluit zich aan bij de eerdere sprekers en herhaalt zijn standpunt: kappen met kappen.

710 Tot slot stelt de heer Mantel nog een vraag aan de gedeputeerde: kan Provinciale Staten op dit moment nog iets veranderen aan de verleende kapvergunning? Hij vraagt om een juridische toelichting op dit punt.

715 Statenlid **Van Wijnen** (GL) verwijst naar de eerdere discussie over dit onderwerp en begrijpt het dilemma rond het geliefde gebied met veel natuur en recreatiemogelijkheden. Hoewel GroenLinks principieel tegen het kappen van gezonde bomen is, benadrukt zij dat het slechts om één procent van een groot gebied gaat dat onder hoge druk staat. Statenlid Van Wijnen vindt het ook ingewikkeld hoe de stikstofdiscussie in dit geheel wordt geplaatst, omdat het hoofddoel van deze kap is om ruimte te geven aan natuur die elders geen plek meer heeft.

720 Statenlid Van Wijnen benadrukt dat kalkarme duinen ook prachtige natuur herbergen, en hoewel zij niet alle details van de flora en fauna paraat heeft, gelooft zij dat er een lijst kan worden gemaakt van soorten die veel mensen graag zien. GroenLinks wil deze natuur een kans geven.

725 Daarnaast wijst Statenlid Van Wijnen op de natuurdoelenanalyse, waaruit blijkt dat slechts drie van de 159 streefdoelen worden behaald. Dit baart haar zorgen, en zij vergelijkt het met een ziekenhuis of school die slechts op drie van de 159 punten voldoet. De conclusie is dan ook dat

er actie nodig is om te proberen te redden wat er te redden valt, in plaats van een geleidelijke uitfasering.

730 De heer **Wallaart** (PvdA) merkt op dat dit onderwerp beladen is. Hij betreurt het dat natuurliefhebbers in het gebied zo verdeeld zijn in deze discussie, ondanks het feit dat het vijf voor twaalf is voor de natuur. Hij benadrukt het belang van samenwerken. Hij roept op tot begrip en empathie tussen de verschillende partijen.

735 Voor de mensen die al tientallen jaren van het bos genieten, is het verdrietig om te zien dat er bomen worden gekapt. Dit geldt ook voor boswachters en natuurbeheerders, die hard werken maar toch zien dat het gebied achteruitgaat.

740 De heer Wallaart wijst op het belang van natuurdoelen en de keuzes die worden gemaakt in het beheerplan. Hij begrijpt de redeneringen van PWN, maar geeft toe dat hij vooringenomen is omdat hij ooit de prachtige Parnassia-duinvallei in bloei heeft gezien tijdens zijn eerstejaars Biologie. Hij roept op tot het afronden van de discussie, aangezien het natuurplan al sinds oktober 2017 bestaat. Hij vraagt zich af hoe vaak dit onderwerp nog terugkomt en dat goed bestuur ook betekent dat er op een gegeven moment een besluit moet worden genomen.

745 Mevrouw **De Sain** (BBB) benadrukt het belang van bomen, met name voor CO₂-opname. Ze wijst erop dat 42 procent van de stikstof uit zee komt en dat de herkomst en de invloed ervan nog onduidelijk is. Ze deelt de zorg van mevrouw Alberts over de compensatie van de gekapte bomen. Ze vraagt zich af waar deze nieuwe bomen geplant zullen worden en op welke grond. Ze
750 maakt zich zorgen dat anderen niet opgezadeld moeten worden met de verplichting om bomen te planten als de kap doorgaat.

Mevrouw De Sain wil ook opheldering over de fietsroutes in het gebied, aangezien ze ervaring heeft met fietspaden in Zuid-Kennemerland die onder het zand worden bedolven. Ze wil weten
755 wie verantwoordelijk zal zijn voor het openhouden van deze routes en wie de kosten zal dragen als de bovenkant van het duingebied wordt ontwikkeld.

Ze gelooft dat de bomenkap op dit moment niet nodig is, omdat het gebied al een goede biodiversiteit heeft. Ze wijst er echter op dat er misschien een wens is voor een andere vorm van
760 biodiversiteit, wat mogelijk wel wensnatuur is.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt naar de relatie tussen de keuze voor het al dan niet kappen van deze bomen en stikstofreductie elders. Een van de problemen is dat de duinen kalkarm zijn geworden. De vraag is of er alternatieven zijn, naast verstuiving, zoals het toevoegen van kalk.

765 Mevrouw **Bakker** (VVD) hoort in de discussie dat er wordt gesproken over de vraag of er wel of niet moet worden gekapt. Ze ziet het als noodzakelijk om te kappen om de biodiversiteit te vergroten en een bijdrage te leveren aan het stikstofprobleem. Ze heeft ook geen andere opties gezien in de discussie of in de documenten die ze heeft gelezen. De vraag is of er alternatieven
770 zijn waarmee hetzelfde resultaat kan worden bereikt.

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en geeft het woord aan Gedeputeerde Staten voor een reactie in eerste termijn.

775 *Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **Kocken** constateert dat iedereen de natuur belangrijk vindt, maar dat niet iedereen het eens is over de beste aanpak. De natuur lijkt te vragen om meer bescherming, zo blijkt uit de natuurdoelanalyse, en dit project levert daar een bijdrage aan. Ecologen stellen dat het kappen van een klein deel van het bos – 1,1 procent – de biodiversiteit zal bevorderen. Gedeputeerde

780 Kocken legt uit dat kalk en zout, die belangrijk zijn voor bepaalde planten en dieren, nu door een soort windscherm worden tegengehouden. Als de bomen worden gekapt, kunnen deze stoffen weer het terrein opkomen.

Gedeputeerde Kocken begrijpt dat sommige mensen het jammer vinden dat er bomen moeten worden gekapt, maar ze vindt dat het grotere doel van natuurherstel belangrijker is. Het

785 alternatief, niet overgaan tot kap, betekent dat bijvoorbeeld de KDW nog lager wordt en nog gevoeliger is voor stikstof. Ze benadrukt dat het kappen van de bomen niet het stikstofprobleem zal oplossen. Er zal nog steeds te veel stikstof in het gebied zijn.

Gedeputeerde Kocken is van mening – en dat is ook een taak uit Europa – dat de provincie een

790 taak heeft om bedreigde soorten en dieren te beschermen. De plannen zijn gemaakt met behulp van alle belangengroepen die bij het gebied betrokken zijn. De voorgenomen kap is een voortvloeijsel daarvan.

Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt of gedeputeerde Kocken weet wat de oorzaak is van de overmatige

795 stikstof in het gebied. Ze vraagt ook wat de provincie gaat doen om de stikstofuitstoot te verminderen.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat er al lange tijd discussie is over het stikstofprobleem in Noord-Holland en Nederland. Het probleem is dat er te veel stikstof in de natuur terechtkomt. Dit

800 komt door verschillende bronnen, zoals de zee, industrie, landbouw en verkeer. Gedeputeerde Kocken zegt dat er maatregelen moeten worden genomen om het stikstofprobleem aan te pakken, maar er is geen kortetermijnoplossing. De gedeputeerde wil dit debat beperken tot de bomenkap.

Het gaat mevrouw **Haas** (PvdD) met name over de specifieke plek waar het probleem is ontstaan. Dit kent ook specifieke oorzaken. De vraag is of daarnaar is gekeken voordat er besloten is tot

805 een ingreep in de natuur.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat het kappen van de bomen de KDW-waarde van het gebied zal

810 verlagen van 1000 naar 700. Dit betekent dat de natuur in het gebied minder gevoelig wordt voor stikstof. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat dit niet betekent dat het stikstofprobleem is opgelost. Het betekent dat de situatie iets minder acuut is, maar de stikstofuitstoot is dan nog steeds te hoog.

Mevrouw **Sijbenga** (BBB) krijgt het woord, waarop Statenlid **Van Wijnen** (GL) een punt van orde heeft. Statenlid Van Wijnen vraagt wie de woordvoerder is op dit onderwerp voor de BBB, omdat

815 het gebruikelijk is dat er maar één woordvoerder per fractie per onderwerp is.

De **voorzitter** bevestigt dit en verzoekt mevrouw **Sijbenga** haar vragen via mevrouw De Sain van

820 haar fractie te stellen.

Mevrouw **Sijbenga** (BBB) zal er schriftelijk op terugkomen.

825 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt of de spreker het niet andersom bedoelde. De gedeputeerde zei dat de kritische depositiewaarde van stikstof van 1000 naar 700 gaat. Mevrouw Koning vindt dit vreemd, want een lagere kritieke depositiewaarde is juist slecht voor het milieu.

830 Gedeputeerde **Kocken** geeft mevrouw Koning-Hoeve daarin gelijk en dankt voor de correctie. In ieder geval is de situatie nu kwetsbaarder dan dat het dan zal zijn. Dit betekent dus niet, nogmaals, dat de natuur dan niet meer kwetsbaar is en dat er geen maatregelen meer hoeven te worden genomen om stikstof te reduceren. Deze ingreep is overigens niet bedoeld om het stikstofprobleem te verkleinen, maar om de biodiversiteit te bevorderen en de natuur te versterken.

835 Gedeputeerde Kocken vervolgt haar betoog en vertelt dat de provincie een aantal jaar geleden al een discussie had over het natuurbeheer in de Schoorlse duinen. De provincie heeft toen veel contact gehad met belangenorganisaties om te kijken hoe ze het natuurbeheer het beste kunnen uitvoeren. Dertien van de vijftien belangenorganisaties kunnen zich nu vinden in de plannen van de provincie. Gedeputeerde Kocken vindt dit veelzeggend. Ze heeft respect voor de insprekers
840 die het niet eens zijn met de plannen, maar ze hecht eraan te benadrukken dat er een breed draagvlak is voor de aanpak van de provincie.

De gedeputeerde gaat vervolgens in op de vragen die in de commissie zijn gesteld. Als eerste beantwoordt zij de vragen die door de opwaarderende partij zijn gesteld.

845 Gedeputeerde Kocken vertelt dat de natuurdoelanalyses laten zien dat er nog veel werk aan de winkel is om de natuur in de Schoorlse duinen te verbeteren. Voor drie typen natuur zijn er geen zorgen, maar voor alle andere typen is er werk te doen. Dit betekent dat er maatregelen genomen moeten worden om de natuur te bevorderen.

850 Gedeputeerde Kocken legt uit dat het beleid niet 'zo botte bijl' is als sommige mensen denken. Er is een langlopend proces geweest om te kijken wat de beste manier is om de natuur te verbeteren. De provincie denkt dat dit beleid de juiste manier is om de natuur in de Schoorlse duinen te beschermen.

855 Gedeputeerde Kocken antwoordt op de vraag of de provincie een uitvoeringsorganisatie van het Rijk is, dat de provincie dat soms is, maar dat ze ook een eigen organisatie met eigen doelen is. Een van de doelen van de provincie is de natuur te bevorderen en te beschermen.

860 Gedeputeerde Kocken antwoordt op de vragen over de kap van 34 hectare bos in de Schoorlse duinen, dat de kap nodig is om de natuur in het gebied te beschermen. De wind zorgt voor dynamiek in het gebied, en bos is een bewezen maatregel om die dynamiek te behouden.

865 De gedeputeerde zegt dat er wordt gemonitord hoe de kap van invloed is op het gebied. De resultaten van de monitoring worden meegenomen in de evaluatie van de Natura 2000-beheerplannen.

Op de vraag waarom PWN de kap uitvoert, zal de gedeputeerde op een later moment terugkomen.

870

De gedeputeerde zegt dat niet wordt verdiend op de kap. PWN voert de opdracht uit en de provincie betaald voor de werkzaamheden.

875 Op de vraag hoe het hout van het gekapte bos wordt gebruikt, zegt de gedeputeerde dat er nog onderzoek naar wordt gedaan. Het doel is dat het hout op de meest duurzame manier wordt gebruikt.

880 Gedeputeerde Kocken antwoordt vervolgens op de vragen van mevrouw Alberts van de SP. Ze zegt dat er wel degelijk verloofd wordt in de duinen. Dit betekent dat naaldbos langzaam wordt omgevormd tot loofbos. De kap van 34 hectare bos in de Schoorlse duinen is echter specifiek bedoeld om het windscherm, die de bomen vormen, te verwijderen. Dit windscherm staat de verdere ontwikkeling van het grijze duin in de weg.

885 Gedeputeerde Kocken zegt dat de kap slechts 1 procent van het totale gebied betreft. Er is een compensatieregeling voor de kap. Deze regeling staat open voor 31 hectare, en er is inmiddels 26 hectare op aangevraagd. De gedeputeerde hoopt binnenkort een beschikking te kunnen nemen over deze aanvragen. De Staten worden hierover geïnformeerd. Dan zal ook duidelijk worden dat er wel degelijk aan compensatie wordt gewerkt.

890 Gedeputeerde Kocken zegt dat de provincie ook bezig is met bronmaatregelen om de stikstofuitstoot te verminderen. Maar zelfs als deze maatregelen genomen worden, is de kap van 33 hectare bos in de Schoorlse duinen nog steeds nodig om de biodiversiteit en de natuur te beschermen. De gedeputeerde legt uit dat deze maatregel al gepland was voordat de
895 stikstofdiscussie prominent werd. De stikstofuitstoot heeft wel invloed op de natuur in de Schoorlse duinen, maar dat is niet de enige reden waarom de kap nodig is. De gedeputeerde benadrukt dat de provincie ook bronmaatregelen zal moeten nemen om de stikstofuitstoot te verminderen. Deze maatregelen zijn nodig om de natuur in de Schoorlse duinen te beschermen.

900 Gedeputeerde Kocken zegt dat bij het opstellen van de Natura 2000-beheerplannen verschillende belangen worden meegenomen. Het belangrijkste doel is echter het beschermen van de natuur. De duinen zijn een belangrijk natuurgebied met veel verschillende soorten planten en dieren. Dit gebied is zo waardevol dat het soms nodig is om andere belangen, zoals recreatie, daaraan ondergeschikt te maken. De gedeputeerde zegt dat er wel naar oplossingen wordt gezocht om recreatie en natuur in de Schoorlse duinen te verenigen. Zo is er overleg met de Fietzersbond
905 over de verstuiwing over het fietspad. Er wordt gekeken of het fietspad kan worden verplaatst om de recreatiemogelijkheden te behouden.

910 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) vraagt waarom in de evaluatie niet is ingegaan op de belangen die door verschillende belanghebbenden zijn aangedragen. Ze geeft het voorbeeld van de Fietzersbond, die heeft aangegeven dat de verstuiwing over het fietspad een probleem is. Deze zorgen zijn echter niet terug te vinden in de rapportage van de evaluatie.

915 Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat de basis voor deze plannen is gelegd in het natuurbeheerplan, waarin alle belangen zijn gewogen. Ook in het vervolgproces is rekening gehouden met die belangen.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) verduidelijkt haar vraag en vraagt waarom de verschillende belangenorganisaties die namens recreanten spreken, zeggen dat hun zorgen niet terug te vinden zijn in de rapportage van de evaluatie van de Natura 2000-beheerplannen.
920 Ze benadrukt dat het niet gaat om haar eigen mening over recreatie in de natuur – mevrouw Alberts is van mening dat er regelmatig overdadig veel recreatie in de natuur plaatsvindt – maar om het feit dat de zorgen van de belangenorganisaties niet zijn meegenomen in de evaluatie.

925 Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de evaluatie van dit beheerplan binnenkort wordt gedeeld met de Staten. De gedeputeerde verwacht dat de zorgen van de belangenorganisaties in de evaluatie zullen worden meegenomen.

930 In antwoord op de vraag van meneer Mantel of de provincie iets kan veranderen aan de verleende kapvergunning legt de gedeputeerde uit dat dit niet mogelijk is, omdat de vergunning is verleend door de gemeente. De gemeente is bevoegd om deze vergunning af te geven. Juridisch gezien heeft de provincie geen mogelijkheden.

Tweede termijn Provinciale Staten

935 De heer **Mantel** (JA21) vraagt wanneer de resultaten van het onderzoek naar hoe er wordt omgegaan met het gekapte hout verwacht kunnen worden. De heer Mantel vraagt de gedeputeerde de commissie hiervan op de hoogte te houden.

940 De heer **Van Tiggelen** (PVV) zegt dat verschillende reactieve stikstofverbindingen verschillende eigenschappen hebben. Ammoniak is een basische verbinding, terwijl NO₂ een zure verbinding is. Als de zuurgraad van de bodem een probleem is, kan de pH-waarde worden verhoogd door een varkenshouderij of een paar melkveehouders neer te zetten.

945 Hij vraagt ook wie de bomen en dieren in het natuurgebied beschermt tegen de politiek. Hij vindt dat de politiek een groter gevaar voor de natuur is dan de stikstofuitstoot.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) heeft nog antwoord op haar vraag over het toevoegen van kalk als mogelijke oplossing gehoord.

950 De **voorzitter** constateert dat er geen vragen meer zijn is tweede termijn.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

955 Gedeputeerde **Kocken** antwoordt op de vraag van mevrouw Koning of de provincie kalk kan verspreiden in het natuurgebied. De gedeputeerde legt uit dat het niet alleen om kalk gaat, maar ook om andere stoffen die de zeewind meebrengt. De provincie wil werken aan natuurherstel door het gebied weer open te stellen voor de wind, zodat de natuur zelf kan zorgen voor herstel. Als de provincie zelf kalk zou gaan verspreiden, zou dat de natuur niet de kans geven om zichzelf te herstellen. Aanvullend geeft de gedeputeerde aan dat een keuze voor het toevoegen van stoffen juist zal leiden tot een verhitte discussie, omdat de provincie dan constant kalk of andere stoffen zou moeten blijven toevoegen.

960

Voor zover Statenlid **Van Wijnen** (GL) bekend is het kenmerkend voor de typologie van deze duinen dat ze kalkarm zijn. Zij heeft geconstateerd dat er andere vegetatie is in kalkarme duinen versus kalkrijke duinen.

965

Gedeputeerde **Kocken** stelt voor om een technische briefing te organiseren om de aanpak van de stikstofproblematiek in het natuurgebied te verhelderen. Ze zegt dat er verschillende meningen zijn over welke stoffen nodig zijn en of er een stikstofdoel is. Ze denkt dat een technische briefing helpt om duidelijk te maken wat de provincie aan het doen is en waarom. Ze zegt dat het belangrijk is om het eens te zijn over de feiten, zodat de discussie over de beste oplossing verder kan gaan.

970

Gedeputeerde Kocken legt uit waarom deze opdracht bij PWN ligt. PWN is de terreinbeheerder van het hele Noord-Hollands duingebied, en daarom is het logisch dat de provincie de opdracht aan hen toevertrouwt als ze iets op dat terrein willen laten plaatsvinden.

975

De gedeputeerde beantwoordt ook de vraag over hoe snel er zicht is op de beste bestemming voor het hout. Er is al een proefopstelling gebouwd om het hout van de bomen te verwerken in gevels voor huizen, en deze proef is twee weken geleden gestart. Hoewel ze op dit moment niet kan aangeven wanneer de resultaten beschikbaar zullen zijn, zegt de gedeputeerde toe dat ze het de Staten zal laten weten zodra ze meer informatie heeft.

980

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

Schorsing van 15.16 uur tot 15.32 uur.

985

De **voorzitter** stelt voor om de rondvraag die ook betrekking heeft op een mogelijke beantwoording door meneer Beemsterboer naar voren te halen, zodat deze niet wordt uitgesteld naar een volgende datum. Hij stelt voor om de rondvraag die bij agendapunt 8 staat, samen te voegen met agendapunt 6, zodat deze eerder aan bod komt en alle agendapunten mogelijk behandeld kunnen worden tijdens deze commissievergadering.

990

De heer **Vendrig** (BBB) heeft een punt van orde. De heer Vendrig vraagt of het klopt dat er per onderwerp c.q. agendapunt één woordvoerder is.

995

De **voorzitter** bevestigt dit.

De heer **Vendrig** (BBB) zal dit aandachtspunt meenemen.

1000

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt om verduidelijking. Ze wil weten of het naar voren halen van de rondvragen aan gedeputeerde Beemsterboer ervoor zal zorgen dat de agenda wordt afgerond. En als dit niet gebeurt, dat dit dan dat de agenda niet wordt afgerond.

De **voorzitter** geeft aan de vergadering uitloopt en dat dit voorstel is gedaan om efficiënter met de vergadertijd om te kunnen gaan.

1005

5.b.1 Natuur: 'Zonnegeluidswal Naarderbos' (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)

5.b.2 Natuur: Brief van stichting SNLG over Naarderbos (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)

5.b.3 Natuur: Brief van inwoners over de zonnegeluidswal bij Naarden (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)

1010

Op verzoek van de Partij van de Dieren staan de agendapunten 5.b.1, 2 en 3 op de B-agenda. De agendapunten zullen vanwege het onderwerp gevoegd worden behandeld. De commissie is gevraagd de bijgaande brieven met bijlagen met elkaar en de gedeputeerde te bespreken.

1015

Voor dit agendapunt hebben zich twee insprekers aangemeld.

1020

Als eerste spreekt mevrouw **Frensdorf** op persoonlijke titel in. Mevrouw Frensdorf start haar betoog met het uiten van haar zorgen over dat de wereld met problemen zoals branden, overstromingen en hittegolven kampt. Terwijl de natuur tekenen van alarm vertoont, wil er in de gemeente Gooise Meren een groep van dertig huishoudens vierduizend bomen kappen voor de bouw van een geluidswal die hoger moet worden dan de voorgeschreven norm.

1025

Deze bomen bevinden zich in en rond een Natura 2000-gebied dat sinds 2002 de status van een ecologische zone heeft. Het gebied huisvest dassen, sperwers, vogels, kleinere dieren en insecten, en dient als een belangrijke verbinding met andere beschermde natuurgebieden in de omgeving. Dit gebied wordt beschouwd als een oplossing om de natuur te behouden en te versterken.

1030

Mevrouw Frensdorf legt uit dat de bomen gekapt moeten worden vanwege het autolawaai dat de bewoners ervaren langs de A1 snelweg. De bewoners waren ten tijde van de aankoop van hun huis bekend met het geluidsniveau als gevolg van het verkeer op de A1. Hoewel Rijkswaterstaat heeft voorgesteld om een geluidsscherm te plaatsen met behoud van het bos, weigeren de bewoners dit aanbod, omdat ze niet tevreden zijn met de geluidsvermindering naar de norm van 60 decibel, die overal in Nederland geldt. De bewoners willen het bos kappen en een tien meter hoge wal van vervuilde grond bouwen, met zonnepanelen erop om de kosten te dekken. Dit zou resulteren in

1035

een bredere en langere geluidswal.

Mevrouw Frensdorf verzet zich tegen dit plan en vindt het onbegrijpelijk dat in een tijd waarin het behoud van bomen cruciaal is voor mens en natuur, er miljoenen worden uitgegeven om de natuur te vernietigen. Ze wijst op de vele voordelen die het bos biedt, zoals geluidsbescherming,

1040

verkoeling, CO₂-opvang en verbetering van de omliggende natuur.

Ze dringt er bij de Statenleden op aan om dit dossier zorgvuldig te onderzoeken en een besluit te nemen dat rekening houdt met de belangen van toekomstige generaties en de natuur, in plaats van te buigen voor de wensen van dertig huishoudens die boven de vastgestelde norm willen leven.

1045

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt of de gemeente ecologisch onderzoek heeft uitgevoerd.

1050

Mevrouw **Frensdorf** merkt op dat ze deze vraag al meerdere keren heeft gesteld, maar dat het antwoord tot nu toe onduidelijk is gebleven. Daarom heeft ze op 22 juni 2023 een Woo-verzoek ingediend, maar tot op heden heeft ze nog geen reactie ontvangen. Ze is net als mevrouw Haas benieuwd naar het antwoord.

1055 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) bedankt mevrouw Frensdorf voor haar inspraak en geeft aan dat hij enigszins verrast is door het dossier. De vraag is hoe het mogelijk is dat de gemeenteraad van Gooise Meren het bestemmingsplan heeft goedgekeurd. Hij erkent dat er nu een zware taak voor hen ligt, maar waardeert de heldere uitleg van mevrouw, waardoor het voor hem duidelijk is wat er moet gebeuren.

1060 Mevrouw **Frensdorf** antwoordt dat er meerdere avonden zijn georganiseerd waarin men met de betrokken wethouders kon spreken, maar dat ze geen bevredigend antwoord hebben gekregen. De verstrekte antwoorden waren divers en misten een duidelijk kernargument. Dit was een van de redenen waarom ze het Woo-verzoek indiende, om inzicht te krijgen in het besluitvormingsproces. Helaas heeft ze tot nu toe nog geen reactie ontvangen op haar verzoek.

1065 De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt of het met name gaat om loof- of naaldbomen. De heer Van Tiggelen vraagt dit in verband met de verkoelende werking van de bomen. Voor zover mevrouw **Frensdorf** weet zijn het hoofdzakelijk loofbomen.

1070 De heer **Klein** (ChristenUnie) bedankt de spreker en merkt op dat hij het een beetje vervelend vindt dat de spreker het zo persoonlijk maakt door steeds te verwijzen naar de dertig inwoners. Als hij echter uitzoomt, vraagt hij aan de spreker welke alternatieven zij ziet die minder impact op de natuur hebben, of misschien helemaal geen impact op de natuur hebben.

1075 Mevrouw **Frensdorf** herhaalt dat er eerder is voorgesteld om een geluidsscherm te plaatsen dat voldoet aan alle normen, en dit aanbod is gedaan door Rijkswaterstaat. Echter, de bewoners hebben dit voorstel afgewezen. Met dit alternatief is het behoud van de bomen mogelijk. Dit is een bron van frustratie voor haar.

1080 De **voorzitter** constateert dat er geen vragen meer zijn en dankt mevrouw Frensdorf voor haar bijdrage.

1085 De tweede spreker is de heer **De Goede**, die ook spreekt op persoonlijke titel. Een deel van zijn inspraak is al verwoord door mevrouw Frensdorf. De heer De Goede is een bezorgde inwoner van de gemeente Gooise Meren. Zijn voornaamste zorg betreft de te verwachten schade aan de natuur door de voorgenomen kap van vierduizend bomen voor de aanleg van een zonnegeluidswal bij Naarderbos.

1090 De voorgestelde wal zou ongeveer een kilometer lang, veertig meter breed en tien meter hoog zijn, aanvankelijk een kaal aarden bouwwerk opgebouwd uit duizenden vrachtwagens licht vervuilde grond. Hij vergelijkt het met een soort 'Great Wall of China' in Gooise Meren. Volgens hem zal door deze grootschalige kap een belangrijk natuurbos en een essentiële ecologische verbindingroute verloren gaan, zoals eerder door anderen toegelicht. Dit verbindingspunt heeft een hoge ecologische waarde en huisvest diverse bedreigde diersoorten.

1095 De heer De Goede benadrukt dat het van groot belang is om in deze tijd van biodiversiteit en achteruitgang natuurgebieden niet te fragmenteren, maar juist te verbinden. Hij wijst erop dat de voorgestelde geluidswal in strijd lijkt te zijn met het beleid van het college om natuurverbindingen te versterken.

1100 Hij benadrukt dat hij niet tegen de integratie van energietransitiemaatregelen is, zoals zonnepanelen, maar dat deze bij voorkeur op daken van gebouwen geplaatst zouden moeten

worden. Ook is hij niet tegen geluidswerende maatregelen en verwijst naar een alternatief aangeboden door Rijkswaterstaat dat behoud van de belangrijke bosstrook en de verbinding zou waarborgen.

1105 De heer De Goede wijst op het belang van het behoud van CO₂-opslag door bomen en benadrukt dat het kappen van bomen in dit geval een negatief effect zou hebben op de totale CO₂-uitstoot. Hij stelt dat de voorgestelde maatregelen de klimaatwinst niet rechtvaardigen, met name omdat het minimaal dertig tot veertig jaar duurt voor nieuwe bomen dezelfde waarde bereiken.

1110 De heer De Goede sluit af met de oproep om zorgvuldig naar de natuurvergunningaanvraag en de natuurkwaliteit te kijken, en pleit voor een uitgebreid natuuronderzoek, omdat hij van mening is dat dit nog niet afdoende is uitgevoerd.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

1115 Mevrouw **Bakker** (VVD) dankt de heer De Goede voor zijn betoog over natuurwaarden. Mevrouw Bakker vraagt of zij het goed heeft begrepen dat de rol van de provincie beperkt is tot vergunningverlener.

De heer **De Goede** geeft aan dat hij niet alle details kent van de betrokkenheid van de provincie, maar hij weet wel dat de natuurvergunning een belangrijk aspect is. Dit heeft te maken met een stuk Natura 2000-gebied, dat grenst aan of deels overlapt met het besproken gebied. Hij benadrukt dat de gemeente de provincie moet raadplegen om te bepalen of dit project in overeenstemming is met het natuurgebied. Aangezien de provincie verantwoordelijk is voor natuurverbindingen en NNN-gebieden, neemt hij aan dat de provincie een belangrijke rol speelt bij het beoordelen van de natuurwaarde in deze kwestie.

De heer **Dekker** (FvD) noemt het plan dat voorligt naar zijn mening "onzalig". Hij vraagt zich af hoe de gemeenteraad en de gemeente op dit plan reageren, aangezien zij ook geen onervaren partijen zijn. Mogelijk zijn er argumenten die op dit moment niet worden gedeeld.

1130 De heer **De Goede** is een van de gemeenteraadsleden en heeft met zijn eenmansfractie als enig lid tegen het voorstel gestemd; dertig raadsleden hebben vóór gestemd. Het is de spreker niet bekend wat hun overwegingen waren.

De heer **Klein** (ChristenUnie) is van mening dat het niet in alle opzichten een onzalig plan is, maar de vraag is wel op welke manier ervoor gezorgd kan worden dat er en duurzame energie kan worden opgewekt, de natuur wordt behouden en versterkt, en ook voor de bewoners de geluidsoverlast kan worden gereduceerd.

De heer **De Goede** refereert aan een link die mevrouw Haas van de Partij voor de Dieren heeft gedeeld naar een artikel in The Guardian met de titel "Climate and the nature crisis, solved both or solved neither," waarin wordt benadrukt dat beide problemen samen moeten worden aangepakt. Hij gelooft dat het mogelijk is om zowel geluidsreductie voor de bewoners te realiseren als de natuur te behouden door het geluidsscherm te combineren met zonnepanelen, niet alleen op het geluidsscherm zelf, maar ook op de zeshonderd woningen in het Naarderbos. Hij ziet dit als een win-winsituatie voor zowel de natuur als het klimaat, in tegenstelling tot de huidige situatie waarin deze twee belangen met elkaar in conflict lijken te zijn.

1150 Mevrouw **Sijbenga** (BBB) vraagt waarom er wordt gekozen voor een geluidswal van grond in plaats van een alternatief zoals een geluidsscherm, waardoor de bomen kunnen blijven staan. Ze stelt de vraag of er wel voldoende is nagedacht over een win-winsituatie waarbij een geluidswal van zonnepanelen wordt geplaatst zodat de bomen kunnen worden behouden. Verder vraagt ze waarom de gemeenteraad niet heeft overwogen om een geluidsscherm te plaatsen in plaats van een geluidswal.

1155 De heer **De Goede** legt uit dat dit initiatief afkomstig is van een groep van ongeveer dertig inwoners die zeer dichtbij de A1 wonen. Dit initiatief werd enkele jaren geleden bedacht en werd later opgepikt door een deel van de gemeenteraad en het college. Hij benadrukt dat er altijd al een alternatief beschikbaar was voor de gemeenteraad van Gooise Meren, namelijk een standaard geluidswal van ongeveer vier meter hoog, wat eerder was voorgesteld.

1160 Mevrouw **Haas** (PvdD) bedankt de spreker voor zijn bijdrage en heeft twee vragen. Ten eerste vraagt ze wie er, naast de provincie, eigenaar is van de grond waarop het project gepland is. Haar tweede vraag betreft wat het mogelijke effect op het aangrenzende Natura 2000-gebied is van de vrachtwagens die betrokken zijn bij het plaatsen van de geluidswal.

1165 De heer **De Goede** merkt op, in reactie op de eerste vraag over de eigenaren van het gebied, dat de grond deels eigendom is van de provincie, de gemeente, en waarschijnlijk ook enkele natuurorganisaties en Rijkswaterstaat. De exacte verdeling van het eigendom is hem echter niet bekend.

1170 Wat betreft de tweede vraag over de vrachtwagens, geeft hij aan zich voor te kunnen stellen dat de vele grote dieselvechtrwagens die gedurende naar schatting twee jaar in het gebied moeten rijden, met duizenden ladingen, aanzienlijke hoeveelheden stikstof en CO₂-uitstoot zullen genereren. Hij wijst erop dat deze uitstoot nog niet is meegenomen in de berekeningen met betrekking tot de bomenkap, en daarom vermoedt hij dat het uiteindelijk zal leiden tot een toename van de uitstoot in plaats van een vermindering.

1175 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) dankt de spreker voor zijn bijdrage. De heer Stulemeijer is zeer bekend met het gebied, aangezien hij er regelmatig komt en er vlakbij woont. Hij herinnert eraan dat de A1 een aantal jaar geleden is verlegd om de kernen van Naarden en Bussum te ontlasten wat betreft verkeer. Hij merkt op dat er vanwege de ontstane overlast daar eigenlijk geen woningen hadden mogen worden gebouwd. Daarom stelt hij dat de mensen die momenteel klagen over geluidsoverlast en een geluidswal willen, eigenlijk nooit hadden moeten besluiten om daar te gaan wonen. De vraag aan de spreker is of deze bewering naar zijn mening klopt.

1180 De heer **De Goede** geeft aan dat hij niet alle details kent over de geschiedenis van de verplaatsing van de A1-snelweg. Hij weet wel van een verplaatsing dichtbij Muiden. Wat betreft het Naarderbos denkt hij dat daar in de jaren tachtig al gebouwd is en dat de A1 er al lag.

1185 De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt de heer De Goede voor zijn bijdrage.

1190 De heer **De Goede** complimenteert met de slogan 'Kappen met kappen' en doet de suggestie hier meer mee te doen.

1195 Mevrouw **Haas** (PvdD) uit haar zorgen over de voorgestelde geluidswal en benadrukt dat hoewel een geluidswal geluidsreductie kan bieden, dit niet ten koste van alles mag gaan. Na het lezen van de ontvangen documenten en het horen van de insprekers vraagt ze zich af of alle belangen in deze kwestie wel voldoende zijn afgewogen.

1200 Mevrouw Haas benadrukt het belang van de natuur, zowel op zichzelf als voor huidige en toekomstige generaties, en pleit voor een langetermijnvisie. Het geplande zonnegeluidsscherm van één kilometer lang, tien meter hoog en dertig meter breed, waarvoor vierduizend bomen gekapt moeten worden, roept vragen bij haar op. Ze vraagt waarom niet wordt gekozen voor het verticale geluidsscherm dat Rijkswaterstaat voorstelt, dat al aan de geluidsnorm van zestig decibel voldoet en waarvoor geen bomen hoeven te worden gekapt. Ook vraagt ze of er contact is geweest tussen de provincie en de gemeente over alternatieven. Er zijn allerlei innovatieve oplossingen mogelijk, zoals het plaatsen van zonnepanelen op het scherm. Ze merkt op dat het ontwerp van het huidige plan al enkele jaren oud is.

1210 Verder wijst Partij voor de Dieren op het belang van het gebied als onderdeel van de Hollandse Waterlinie en benadrukt dat zichtlijnen en natuur behouden moeten blijven, wat pleit voor het plan van Rijkswaterstaat.

1215 Ten slotte wijst mevrouw Haas erop dat het gebied aan de rand van een Natura 2000-gebied ligt en het een corridor is en een bestaande natuurlijk verbinding. Mevrouw Haas pleit ervoor om deze gebieden te beschermen. Dit is hard nodig. De vraag is waarom dit niet meegenomen wordt in de afweging om meer Natura-netwerkgebieden vast te stellen, juist in de gebieden rondom Natura 2000.

1220 Mevrouw **Schneemann** (Volt) dankt de Partij voor de Dieren voor het opwaarderen van deze agendapunten. Bij het doornemen van de documenten viel het haar op dat er ook wordt gesproken over toenemende geluidsoverlast aan de andere kant van de snelweg. Ze vindt dat hier nog te weinig aandacht aan wordt besteed en benadrukt dat het niet de bedoeling mag zijn dat het plaatsen van een geluidswal aan de ene kant van de snelweg leidt tot overlast aan de andere kant.

1225 Mevrouw Schneemann maakt zich zorgen over de verwachte overlast in de Thijssenbuurt en de Keverdijk en heeft begrepen dat er momenteel een nulmeting wordt uitgevoerd. Ze heeft enkele vragen voor het Gedeputeerde Staten. Mevrouw Schneemann vraagt zich af hoe er onderzocht kan worden wat de geluidsoverlast zal zijn in de buurten de Keverdijk en Thijssenbuurt voordat de bouw van de geluidswal plaatsvindt. Daarnaast wil mevrouw Schneemann weten wat de maximale toegestane toename van geluidsoverlast is als gevolg van de nulmeting over enkele jaren. En als de overlast aanzienlijk toeneemt, welke maatregelen er dan zullen genomen worden om de overlast te verminderen. Mevrouw Schneemann noemt hierbij de opties om de geluidswal weer te verwijderen of ook aan de andere kant van de snelweg een geluidswal te plaatsen.

1235 De heer **Klein** (ChristenUnie) is blij dat er een oplossing komt voor de geluidsoverlast van de snelweg in de woonwijk Naarderbos. Deze overlast is al jaren hoger dan de norm. Het idee van een geluidsscherm of geluidswal om dit probleem aan te pakken is daarom ook positief ontvangen. Bovendien wordt het plan om energie op te wekken toegejuicht, vooral als dit kan

1240 worden gecombineerd. De ChristenUnie stelt voor om in de hele provincie zonnepanelen op geluidsschermen te plaatsen.

1245 Desondanks deelt de ChristenUnie met andere fracties bezorgdheid over de mogelijke impact van deze plannen op de natuur. De heer Klein dankt de Partij voor de Dieren voor het agenderen van dit belangrijke punt. Er wordt gekozen voor duurzame energieopwekking, omdat er zorgen zijn over de staat van de aarde, en dan mogen plannen niet ten koste gaan van de natuur. Hoewel de details nog niet volledig bekend zijn, benadrukt de ChristenUnie het belang van het creëren van een win-winsituatie. Daarom roepen ze Gedeputeerde Staten (GS) op om zich in te zetten voor een natuurvriendelijk plan.

1250 De ChristenUnie heeft een aantal vragen:

- Is het nodig om een wal te maken of is een geluidsscherm met zonnepanelen, wat minder impact heeft op de natuur, ook mogelijk?
- Heeft GS zicht op de exacte effecten op de natuur van de huidige plannen?
- Zijn er maatregelen te bedenken om die negatieve effecten op de natuur van de huidige plannen te voorkomen?
- 1255 • Op welke manier kan GS de initiatiefnemers helpen om tot een natuurinclusief plan te komen?

1260 Statenlid **Van Wijnen** (GL) sluit zich grotendeels aan bij de inleidende woorden van de ChristenUnie. GroenLinks is met name op zoek naar de rolverdeling. Het Rijk, de provincie en de gemeente zijn namelijk betrokken in dit project.

Mevrouw **Sijbenga** (BBB) sluit aan bij de vragen van de ChristenUnie, met name bij de vragen over de geluidswal en de zonnepanelen.

1265 De heer **Van Tiggelen** (PVV) uit zijn bezorgdheid over het voortdurende kappen van bomen, waarvoor verschillende redenen worden gegeven. Hij concludeert dat het altijd op hetzelfde neerkomt: de bomen moeten verdwijnen. Hij vindt het gewoonweg ongelooflijk en noemt het vernielzucht.

1270 Wat betreft zonnepanelen heeft hij bedenkingen. Hij is van mening dat deze panelen niet duurzaam zijn, omdat ze niet lang meegaan en niet geschikt zijn voor hergebruik. Voor hem blijft het een raadsel waarom ze als duurzaam worden beschouwd.

1275 De heer **Wallaart** (PvdA) neemt aan dat de PVV blij is met het coalitieakkoord, omdat hierin staat dat de provincie 10% meer bos gaat realiseren in Noord-Holland. De vraag aan de heer Van Tiggelen is hoe hij dit aspect van het coalitieakkoord beoordeelt.

1280 De heer **Van Tiggelen** (PVV) merkt op dat het coalitieakkoord niet is geagendeerd. De heer Van Tiggelen wordt er regelmatig op aangesproken dat hij zich aan het agendapunt moet houden en kaatst daarom de bal terug. In antwoord op de vraag geeft de heer Van Tiggelen aan niet blij te zijn met het coalitieakkoord, omdat er te veel geld wordt uitgegeven aan in zijn ogen zinloze doelen ter bestrijding van niet-bestaande problemen.

1285 De heer Van Tiggelen vervolgt zijn betoog. De heer Van Tiggelen merkt op dat zonnepanelen 's nachts niet werken. de PVV heeft daarom grote twijfel bij het nut van zonnepanelen.

1290 De heer Van Tiggelen bekritiseert wat volgens hem onjuist is en wat dreigt te gebeuren. Hij wijst op het beginsel van behoorlijk bestuur, met name het gelijkheidsbeginsel. Hij vindt het niet acceptabel dat er opeens andere geluidsnormen worden toegepast voor een klein groepje mensen dan voor de rest van het land.

1295 Hij noemt tot slot het CO₂-aspect "volkomen onzin". De natuur stoot zelf 24.000 ton CO₂ per seconde uit, waardoor dit geen relevant onderwerp zou moeten zijn. Hij wijt dergelijke opmerkingen aan pure onwetendheid, zo merkt hij al een aantal jaar. Daarom blijft hij vasthouden aan zijn standpunt.

1300 De heer **Dijksen** (SP) sluit zich aan bij de Partij van de Dieren. Naast dat de SP voorstander is van behoud van de natuur, speelt er nog een ander argument voor de fractie: de weg lag er al voordat de villa's zijn gebouwd. De heer Dijksen vraagt zich af of de projectontwikkelaar en de gemeente wel rekening hebben gehouden met het feit dat de wijk naast de snelweg zou liggen. Ook vraagt hij zich af of de bewoners bij het bezichtigen van de woningen niet hebben gemerkt dat de wijk vlak langs de snelweg ligt. De hoofdvraag is daarom waarom de provincie dit probleem op zou moeten lossen voor deze huishoudens, terwijl zowel de gemeente, de projectontwikkelaar als de kopers dit probleem al van verre hadden kunnen zien aankomen. De SP is van mening dat er al voor de bouw van de wijk over dit probleem had moeten worden nagedacht.

1310 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) sluit zich volledig aan bij de voorgaande spreker en bedankt ook de Partij van de Dieren voor het agenderen van dit probleem. Hij wijst erop dat het probleem zich praktisch afspeelt in zijn achtertuin. Als iemand die niet direct betrokken is bij het probleem, vindt hij het onbegrijpelijk dat ongeveer vierduizend bomen gekapt moeten worden, met alle gevolgen van dien, om een klein probleem op te lossen.

1315 De heer Stulemeijer benadrukt dat de beoogde locatie voor de geluidswal ook een ecologische verbindingsroute is die volledig verstoord zou worden. Hij haalt een haalbaarheidsstudie uit 2022 aan, waaruit blijkt dat de bomen moeten wijken voor de geluidswal, deels zelfs op licht vervuilde grond. Dit zal gevolgen hebben voor wettelijk beschermde diersoorten. Hij herinnert eraan dat de A1 jaren geleden is verlegd om de kernen van Naarden en Bussum te ontzien en dat er toen al bekend was dat er niet langs de nieuwe A1 gebouwd kon worden vanwege mogelijke geluidsoverlast. Desondanks is er toch gebouwd en is de overlast nu een feit.

1320 Hij wijst erop dat de te bouwen geluidswal direct grenst aan Natura 2000-gebied en soms zelfs overlapt met die gebieden. Bovendien is dit deel van het Gooi bekend om zijn kostbare natuurbruggen. Hij concludeert dat het geen goed plan lijkt om deze geluidswal aan te leggen en vraagt de gedeputeerde wat er gedaan kan worden om te voorkomen dat er opnieuw een natuurramp plaatsvindt.

1330 De heer **Wallaart** (PvdA) sluit zich korthedshalve aan bij de vragen van de heer Klein van de ChristenUnie en Statenlid Van Wijnen van GroenLinks. Hij vindt het over het algemeen een goed idee om geluidswallen en geluidsschermen te voorzien van zonnepanelen, vooral gezien de problemen in het landelijk gebied met de aanleg van zonneparken. Hij moedigt het gebruik van

dergelijke ruimte aan. De heer Wallaart is echter nieuwsgierig naar de volledige afweging die is gemaakt, omdat hij verschillende termen hoort, zoals ecologische zone, Natura 2000, en overlappend met Natura 2000. Hij wil graag weten wat de overwegingen zijn geweest en of de gedachtegang begrijpelijk is.

1335

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt of de provincie nog iets kan doen als er al besluitvorming door de gemeente heeft plaatsgevonden.

1340

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen zijn en geeft de gedeputeerde het woord voor de beantwoording.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** begint met verwijzen naar mevrouw Koning-Hoeve, die volgens haar dichtbij het startpunt van dit gesprek kwam, namelijk: heeft de provincie hier zeggenschap over?

1345

Haar antwoord hierop is nee. Vervolgens legt de gedeputeerde uit dat verschillende gemeenten plannen maken binnen hun bevoegdheden, zolang ze binnen de wet- en regelgeving blijven. Deze plannen komen pas bij de provincie terecht als ze in strijd zijn met provinciale regels. Dit kan pas beoordeeld worden wanneer er een definitief plan is. Momenteel is er nog niet eens een ontwerp ter inzage gelegd, dus er kan nog van alles veranderen. Er kunnen zienswijzen worden ingediend, en het plan kan uiteindelijk zelfs nooit definitief worden of juist heel anders worden.

1350

De gedeputeerde benadrukt dat de provincie het plan zal beoordelen aan de hand van de geldende regels, waarbij ook de Hollandse Waterlinie, en dus ook UNESCO, een rol spelen. Als beschermde dieren in gevaar komen, zal dat ook worden meegewogen. Ze merkt op dat het gebied slechts gedeeltelijk onder Natura 2000 valt. Alleen als specifiek beschermde diersoorten mogelijk bedreigd worden, is een natuurvergunning vereist.

1355

De heer **Klein** (ChristenUnie) reageert op de opmerking over dat het gebied dat slechts gedeeltelijk Natura 2000 is. Hij heeft geprobeerd dit op te zoeken en heeft niet gezien dat het onder Natura 2000 valt. De vraag is of de gedeputeerde dit toe kan lichten.

1360

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat het gebied waar de geluidswal moet worden gebouwd grenst aan een Natura 2000-gebied. Dit betekent dat de bescherming van dat gebied in dat Natura 2000-gebied ligt.

1365

De gedeputeerde benadrukt dat de provincie hierin niet een grote rol speelt. Het is de verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat om de geluidswal te plaatsen, en de discussie daarover speelt zich af tussen Rijkswaterstaat en de gemeente. De provincie is hierin niet direct betrokken. De gemeente heeft echter wel eerder met de provincie overlegd over de mogelijkheid om de geluidswal te combineren met zonnepanelen en hoe dit zich verhoudt tot het UNESCO-gebied. Na dat overleg heeft de gemeente haar planontwikkeling voortgezet, wat heeft geleid tot de situatie waarin ze zich nu bevinden.

1370

Mevrouw **Haas** (PvdD) refereert aan het gesprek over UNESCO. Ze vraagt zich af of er ook een gesprek kan plaatsvinden over de eisen die de provincie stelt en nieuwe ontwikkelingen, zoals natuurinclusief bouwen en het op de juiste manier verbinden van natuur en klimaat.

1375

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat elke gemeente die ontwikkelt, moet voldoen aan de omgevingsverordening van de provincie. Als gemeenten vragen hebben of willen weten of hun plannen inpasbaar zijn, kunnen ze altijd contact opnemen met de provincie. Dit is vergelijkbaar met wat is gedaan voor de zonnewal en de zonnepanelen, waarbij de gemeente informeerde hoe de provincie zou reageren op hun ideeën. De gedeputeerde benadrukt dat dit geen definitief oordeel oplevert, maar eerder richtlijnen en overwegingen om rekening mee te houden bij het opstellen van het plan. Het definitieve oordeel van de provincie komt pas nadat het definitieve plan is ingediend. Tot legt de gedeputeerde uit dat de eisen die de provincie stelt niet allemaal even strikt zijn. Bijvoorbeeld, natuurinclusief bouwen is geen hard af te dwingen eis. De provincie hanteert wel specifieke beschermingsregimes, waar strenger op wordt getoetst dan op zulke strevenseisen.

Gedeputeerde Kocken benadrukt dat de provincie niet verantwoordelijk is voor het nemen van beslissingen over de aanleg van de geluidswal en dat ze daarom geen antwoord kan geven op vragen over de afwegingen, effecten, en mogelijke vervolgacties met betrekking tot de geluidswal. Ze legt uit dat deze vragen niet aan haar moeten worden gesteld, omdat de provincie niet de instantie is die beslist over de geluidswal. De gedeputeerde dringt erop aan dat de Staten een goede beoordeling maken over welke vragen bij de provincie thuishoren. Pas dan kan de gedeputeerde ermee aan de slag.

Tweede termijn Provinciale Staten

Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt of dit gebied potentieel in aanmerking kan komen voor NNN, omdat het een belangrijke ecologische corridor lijkt te zijn.

De heer **Klein** (ChristenUnie) dankt voor de reactie en begrijpt dat dit vraagstuk nog niet bij de provincie ligt. Tegelijkertijd, de provincie gaat over de natuur en de provincie heeft als doel veel duurzame energie op te wekken. De vraag is of de provincie een proactieve rol hierin kan spelen.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** begint met het beantwoorden van de vraag van meneer Klein over de mogelijkheid om natuur en energieopwekking te combineren. Ze legt uit dat dit een logische overweging lijkt, maar dat UNESCO beperkingen met zich meebrengt. Het plaatsen van een geluidswal is één zaak, maar het plaatsen van een geluidswal met reflecterende zonnepanelen wordt problematisch vanuit dat perspectief. Hoewel het mogelijk is om dit in te passen, zouden er aanzienlijk minder zonnepanelen geplaatst kunnen worden, wat de haalbaarheid van het hele project in gevaar brengt. Er is dus zeker gekeken naar de mogelijkheid van zonnepanelen op de geluidswal, maar dit stuit momenteel op problemen vanwege de bestaande beschermingsregimes.

Mevrouw **Haas** (PvdD) heeft begrepen dat Rijkswaterstaat bereid is om de kosten te dragen voor een geluidsscherm om de geluidsnorm te halen. De vraag is of de gedeputeerde hiermee bekend is.

Gedeputeerde **Kocken** is dat niet bekend, maar neemt dat aan als mevrouw Haas dit zo stelt.

Mevrouw **Haas** (PvdD) noemt dit omdat de gedeputeerde noemde dat de plaatsing van de geluidswal financieel niet haalbaar zou zijn als er minder zonnepanelen op geplaatst kunnen worden.

1425

Gedeputeerde **Kocken** wijst erop dat het niet aan haar is om een oordeel te vellen over de haalbaarheid. Dat is aan de initiatiefnemers om te bepalen of zij daar mogelijkheden in zien. In de gesprekken die zijn gevoerd over dit onderwerp, heeft de provincie aangegeven dat er gekeken moet worden of dit binnen de beschermingsmaatregelen van UNESCO-werelderfgoed past. De provincie heeft aangegeven binnen welke grenzen dit zou kunnen gebeuren. Kennelijk heeft de gemeente daarna geconcludeerd dat dit niet de richting is die zij willen inslaan, en hebben ze voor een andere aanpak gekozen. De reden hiervoor is niet bekend bij de gedeputeerde; dit zou aan de gemeente moeten worden gevraagd. De provincie heeft alleen aangegeven wat de provinciale beperkingen zijn vanuit het UNESCO-perspectief.

1435

In navolging van de vraag van de ChristenUnie wil mevrouw **Haas** (PvdD) graag weten of de gedeputeerde bereid is om actiever met de gemeente te overleggen over wat wel en niet mogelijk is met betrekking tot de natuurwaarden op deze locatie.

1440

De **voorzitter** stelt dat dit een overbodige vraag is, omdat deze een herhaling is van de vraag van de heer Klein van de ChristenUnie.

1445

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat de provincie de werkwijze hanteert dat wanneer een plan definitief is, het wordt getoetst. Gemeenten die willen weten of hun plannen haalbaar zijn, zijn altijd welkom voor overleg. De realiteit is dat de provincie geen zicht heeft op alle plannen, en het is niet haalbaar vanwege beperkte capaciteit om proactief gesprekken te voeren over waar mogelijk iets mis kan gaan. Gemeenten die zich afvragen of ze op de goede weg zijn, kunnen contact opnemen en bespreken welke regels van toepassing zijn en hoe het plan kan worden ingepast. De provincie helpt graag mee, maar dat is de limiet.

1450

Wat betreft de vraag van Partij voor de Dieren over of dit gebied als NNN kan worden aangemerkt, geeft de gedeputeerde aan dat dit in principe wordt beoordeeld in het natuurbeheerplan. Op dit moment is het echter niet als zodanig ingetekend.

1455

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

1460

De heer **Mülder** (D66) heeft een punt van orde. De vergadering loopt uit de tijd en omdat ook een van de collega's om 17.00 uur de vergadering moet verlaten, vraagt de heer Mülder naar een passende oplossing.

De **voorzitter** geeft aan dat er uitloop tot 17.30 uur mogelijk is en dat de rondvraag voor gedeputeerde Beemsterboer voor 17.00 uur zal worden afgerond.

1465

De heer **Mülder** (D66) ziet alsnog een probleem met de tijd.

De **voorzitter** erkent dit. Het voorstel is de agendapunten die niet tijdens deze vergadering kunnen worden behandeld, terugkomen op de agenda van de volgende commissievergadering

Landelijk Gebied. Ook is het mogelijk dat de commissie besluit deze agendapunten niet te bespreken.

1470

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) heeft een punt van orde en vraagt of het mogelijk is eerst de rondvragen te behandelen en daarna de andere agendapunten te bespreken.

De **voorzitter** constateert dat de commissie instemt met dit ordevoorstel.

1475

6 Rondvraag gedeputeerde Kocken (natuur, landschap, water en bodem)

Rondvraag ingediend door Partij voor de Dieren inzake versnelling oplossingen waterproblemen

1480 Statenlid **Kostić** (PvdD) benadrukt dat de watercrisis nog steeds voortduurt en niet lijkt te worden opgelost. Recent onderzoek van Natuur en Milieu toonde aan dat zelfs in de wateren van natuur- en recreatiegebieden nog steeds te veel landbouwgif aanwezig is. In tachtig procent van de wateren werd landbouwgif gedetecteerd, en bij veertig procent werd de milieunorm overschreden. Zowel experts als de Partij voor de Dieren maken zich hierover zorgen. Vorig jaar
1485 organiseerden ze samen met GroenLinks en D66 een symposium over waterproblemen en mogelijke oplossingen. Nu is de fractie benieuwd naar twee zaken: ten eerste, hoe kijkt de nieuwe gedeputeerde Water naar de uitdagingen van de watercrisis? En ten tweede, is de gedeputeerde bereid om te onderzoeken hoe de huidige aanpak kan worden versneld en verbeterd, en om binnenkort haar ideeën hierover te delen met de commissie.

1490

Gedeputeerde **Kocken** verwijst naar de aanstaande eerste rapportage in het Regionaal Waterprogramma. Deze rapportage wordt binnenkort verwacht en zal vergezeld gaan van de uitwerking van een motie over welke instrumenten er beschikbaar zijn. Ze verwacht dat dit in november naar de commissie zal komen. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat ze het belang van
1495 het onderwerp onderschrijft, maar op dit moment nog niet kan uitweiden over de specifieke maatregelen die genomen zullen worden. Ze vindt het goed dat het onderwerp is aangekaart en kijkt uit naar de discussie in november, waarbij ze samen met anderen wil bespreken waar ze staan en welke mogelijkheden er zijn om de situatie te verbeteren.

1500

Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of dit betekent dat Gedeputeerde Staten hier nog geen visie op heeft en Provinciale Staten de vrije hand heeft om daar een visie op te formuleren aan de hand van het rapport.

1505

Gedeputeerde **Kocken** heeft hier een ander beeld bij. De gedeputeerde benadrukt dat de provincie niet zomaar uit het niets is ontstaan, maar een geschiedenis heeft. In de vorige periode hebben verschillende partijen, waaronder die van de Partij voor de Dieren, een symposium georganiseerd, en de PARC heeft ook input geleverd. Daarnaast heeft de provincie te maken met een brief vanuit het Rijk over water- en bodembeheer. Al deze elementen komen samen in wat
1510 het College beschouwt als de juiste aanpak. De uiteindelijke aanpak zal worden vastgesteld in samenspraak met de Staten.

Rondvraag ingediend door GroenLinks, Partij voor de Dieren, SP, PvdA en D66 inzake Waddengebied

1515

Statenlid **Bwefar** (GL) memoreert dat de Waddenzee de status van werelderfgoed heeft. Onlangs heeft Unesco aangegeven dat de voorgenomen boringen en toekomstige boringen deze status bedreigen. Dit is een zorgwekkende ontwikkeling, gezien de jarenlange inspanningen om de Waddenzee onder de bescherming van de werelderfgoedstatus te krijgen. De vraag aan de

1520 gedeputeerde is of zij bereid is, samen met de provincies Groningen en Friesland, een brief hierover te sturen aan de minister van Natuur.

1525

Gedeputeerde **Kocken** is in principe bereid de brief te versturen, maar is er voorstander van dit in overleg met Groningen en Friesland te doen. De gedeputeerde wacht af of er een gedeeld animo voor is.

Statenlid **Bwefar** (GL) vraagt of zij het goed heeft begrepen dat, als Groningen en Friesland niet mee willen doen, ook de provincie Noord-Holland de brief niet zal versturen.

1530

Gedeputeerde **Kocken** wil in dat geval niet nu al toezeggen dat de provincie dan wel de brief zal versturen. Dit zal mede afhangen van hun argumentatie om ervan af te zien.

8 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (Landbouw, visserij, faunabeheer, dierenwelzijn en cultureel erfgoed)

1535

De rondvragen van Partij voor de Dieren en GroenLinks zijn gevoegd behandeld.

Rondvraag ingediend door Partij voor de Dieren inzake brief wethouder verzoek beëindigen ganzenjacht Haarlem

1540

Mevrouw **Haas** (PvdD) benadrukt dat de gemeente Haarlem herhaaldelijk heeft verzocht om de jacht op ganzen aan de stadsrand te staken vanwege de gruwelijke gevolgen ervan. Ze uit haar bezorgdheid over de noodzaak van een tweede brief om dit verzoek te herhalen en over de schrijnende beschrijvingen over het onnoemelijk lijden. Daarom heeft ze de volgende vragen:

1545

1. Wanneer heeft de gedeputeerde Natuur gereageerd op de twee brieven van wethouder Berkhout van Haarlem, en kan Provinciale Staten hier een kopie van ontvangen? Indien er nog geen reactie is, wanneer kan de reactie van de gedeputeerde worden verwacht?
 2. Wat is of zal de reactie van de gedeputeerde zijn aan wethouder Berkhout van Haarlem?
 3. Is de gedeputeerde van plan om actief en met prioriteit te handhaven op misstanden die regelmatig zijn gemeld door bewoners in de Molenwijk?
 4. Is de gedeputeerde van plan om op korte termijn diervriendelijke, niet-dodelijke methoden toe te passen voor het beheer van ganzen? Is de gedeputeerde van plan om contact op te nemen met dierenwelzijnsorganisaties, zoals de Faunabescherming, om diervriendelijke en niet-dodelijke methoden te bevorderen? Is de gedeputeerde op de hoogte van het rapport
- 1550 "Innovaties voor ganzenwering en jacht in de provincie Utrecht" van februari 2023 en overweegt zij dit toe te passen in de reactie en in het algemene faunabeheer in Noord-
- 1555 Holland?

1560

Rondvraag ingediend door GroenLinks inzake brief wethouder verzoek beëindigen ganzenjacht Haarlem

1565 Statenlid **Bwefar** (GL) benadrukt dat hetzelfde probleem in hun partij bekend is en dat de wethouder in Haarlem twee keer een brief heeft gestuurd, eigenlijk zelfs drie keer, waarbij de tweede keer de brief met een kopie naar Provinciale Staten had moeten gaan, maar dat niet is gebeurd. Daarom werd de brief opnieuw verzonden en kwam deze tweemaal bij Gedeputeerde Staten terecht.

1570 De provincie heeft eerder een uitzondering gemaakt voor het schieten van ganzen buiten de bebouwde kom vanwege de vliegveiligheid van Schiphol, maar er is nog steeds veel overlast in Haarlem. Mensen zien de ganzen in hun tuinen neervallen en ervaren geluidshinder van het schieten. Er zijn waarschijnlijk alternatieve oplossingen om ganzen te verjagen in plaats van ze te schieten.

De vragen die zij wil stellen zijn:

- 1575 1. Is er al gereageerd op de brief en zo nee, kan de reactie vóór 1 oktober worden gegeven, aangezien de brief al op 24 februari 2023 is verstuurd?
- 1580 2. Is de gedeputeerde het ermee eens dat het van belang is om naar meer diervriendelijke oplossingen te kijken voor zowel de bewoners als de dieren? Hierbij wordt verwezen naar hetzelfde rapport als de Partij voor de Dieren, namelijk het rapport over innovaties voor ganzenwering en jacht in de provincie Utrecht, waarin verschillende opties worden geboden voor het beheer en verjagen van ganzen, niet beperkt tot afschieten.
3. Kan de gedeputeerde toezeggen dat hij de bevindingen uit het genoemde rapport actief zal meenemen bij het zoeken naar een oplossing voor Haarlem?

1585 Gedeputeerde **Beemsterboer** beantwoordt de vragen van Partij voor de Dieren en GroenLinks. Ter inleiding benadrukt de gedeputeerde dat hij, waarschijnlijk net als de Staten, niet verantwoordelijk wil zijn voor vliegincidenten met ganzen. Het is dus van groot belang dat er beheer plaatsvindt om de ganzenpopulatie te reguleren en te voorkomen dat deze verder toeneemt, waardoor er nog meer beheer of dat er nog meer ganzen afgeschoten moeten worden.

1590 Er is nog geen antwoord gegeven op de brief van de gemeente Haarlem. Er is wel intensief ambtelijk contact geweest sinds de ontvangst van de eerste brief. Er wordt momenteel een bestuurlijk overleg gepland tussen de provincie en de gemeente Haarlem.

1595 De verantwoordelijkheid voor handhaving ligt bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Er zijn echter signalen die anders suggereren dan wat is aangegeven door Partij voor de Dieren en GroenLinks.

1600 Er zijn inderdaad verschillende mogelijke oplossingen genoemd in het rapport uit Utrecht, zoals het gebruik van lasers, vogeldetectie-apparaten en de inzet van honden om ganzen te verjagen. Het effect van deze methoden is echter nog niet definitief vastgesteld. Daarnaast moet ook voorkomen worden dat de ganzen zich richting Schiphol. Deze opties worden overwogen in het volgende faunabeheerplan dat nu wordt ontwikkeld.

1605 Statenlid **Bwefar** (GL) benadrukt dat afschot van ganzen ook nog niet bewezen effectief is, maar wel veel dierenleed veroorzaakt. De vraag is of de gedeputeerde bereid is samen met Haarlem te kijken naar de alternatieven, zoals genoemd in het rapport.

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat dit te ver voert. De gedeputeerde benadrukt dat op dit

1610 moment het gehele faunabeheerplan wordt herzien, en daarbij worden alle mogelijke oplossingen afgewogen, inclusief de genoemde methoden. Het is daarom niet zinvol om nu al aan te geven of deze methoden in het gesprek met Haarlem zullen terugkomen.

1615 Mevrouw **Haas** (PvdD) memoreert de woorden van de gedeputeerde dat hem geen signalen bekend zijn over problemen met het afschieten van ganzen, maar dit staat zelfs genoemd in de brieven van de wethouder. Mevrouw Haas vraagt de gedeputeerde nogmaals welke actie hij hierop neemt.

1620 Gedeputeerde **Beemsterboer** verduidelijkt zijn antwoord. Hij merkt op dat er gesuggereerd werd dat er sprake zou zijn van misstanden, maar dit moet eerst worden vastgesteld. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is verantwoordelijk voor het onderzoeken en handhaven van eventuele misstanden, en zij voeren actief handhaving uit. Daarom baseert hij zijn oordeel op het oordeel van de Omgevingsdienst voordat hij de suggestie uit de brief overneemt.

1625 *Rondvraag ingediend door CDA inzake Visserijsector en duidelijkheid over natuurvergunning*

1630 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) heeft samen met de BBB op 2 september een werkbezoek gebracht aan de visserijsector in Den Oever. De sector vervult een belangrijke taak, namelijk de bevolking voorzien van gezonde voeding. De sector verkeert in grote onzekerheid. De verplichting om katalysatoren op hun schepen te installeren om de stikstofuitstoot te verminderen, vereist aanzienlijke investeringen, variërend van één tot twee ton, afhankelijk van het schip. Het grote probleem is dat zelfs de vissers met deze katalysatoren op dit moment geen absolute zekerheid hebben over hun toekomst. Hoewel de overheid de WNB-vergunning zou verlengen, is dit nog steeds niet volledig bevestigd. Voor de vissers is het, na hun aanzienlijke investeringen in duurzaamheid, van essentieel belang om zekerheid te krijgen over de juiste vergunningen om te blijven vissen.

1640 Mevrouw Koning stelt de volgende vragen aan de gedeputeerde. Is de gedeputeerde bereid om op zeer korte termijn contact op te nemen met de minister om aan te dringen op duidelijkheid voor de visserijsector en verlenging van de vergunningen? Kan hij de resultaten van dit overleg aan de Staten rapporteren? Ten tweede, het is onaanvaardbaar dat, gezien de substantiële investeringen die al zijn gedaan in de visserijsector en de aanzienlijke emissiereductie die wordt gerealiseerd, dat vissers plotseling kunnen worden geconfronteerd met het intrekken van hun vergunning. De vraag is of de gedeputeerde het daarmee eens is. Tot slot benadrukt mevrouw Koning het belang van het behoud van een levensvatbare visserijsector, niet alleen voor de sector zelf, maar ook voor de gehele keten, inclusief opleidingen, scheepswerven, toeleveranciers en verkoopkanalen. Mevrouw Koning vraagt of de gedeputeerde bereid is zich in te zetten voor het behoud van de overgebleven visserijsector in Noord-Holland na de recente saneringsronde en om een stappenplan te ontwikkelen om dit te realiseren, en dit stappenplan te delen met Provinciale Staten.

1650 Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft in antwoord op de eerste vraag over het overleg met de minister aan dat hij dit al met terugwerkende kracht had gedaan. Hij sprak de minister afgelopen maandag over het onderwerp. Het bezoek aan Den Oever, georganiseerd door een van de Statenleden voor alle Statenleden en waarbij leden van het CDA en de BBB aanwezig waren, had indruk op hem gemaakt. Hij begreep het effect van de grote onzekerheid – de vissers weten niet of ze op 1

1660 oktober 2023 nog bestaan – voor de visserijsector. Hij had dit onderwerp ook aangesneden bij de minister. Momenteel wordt er druk gewerkt aan een oplossing en het lijkt erop dat de tijdelijke vergunning voorlopig zal worden verlengd, zodat er tijd is om te praten over het permanent maken van de vergunning. De gedeputeerde merkte op dat zij een rol hebben in het bestuurlijk platform visserij, waar ze met zeventien gemeenten en zes visserijprovincies overleg voeren en met het ministerie spreken over de visserij. Hij benadrukte dat samen optrekken het meest effectief is. Via dit platform wordt momenteel overleg gevoerd over het permanent maken van de vergunning.

1665 De gedeputeerde was het eens met het pleidooi dat vissers die hebben geïnvesteerd in katalysatoren mogen verwachten dat er iets met die investering wordt gedaan. Dit punt zal ook via het bestuurlijk platform visserij naar het ministerie worden gebracht.

1670 Wat betreft de vraag of ze zich kunnen blijven inzetten voor de visserij, gaf de gedeputeerde aan dat ze dat al gedeeltelijk doen via het visserij ontwikkelplan om de landzijde te organiseren en de visserij kansen te bieden in veranderende omstandigheden. Of dat in de vorm van een stappenplan teruggekoppeld zal worden, gaat echter te ver. Er ligt een visserij ontwikkelplan, wat inmiddels is gedeeld met de Staten. In het bestuurlijke platform visserij wordt de brede discussie gevoerd.

1675 De gedeputeerde benadrukt dat hij zich bewust is van de ernst van de situatie voor gemeenschappen die met grote onzekerheid over vergunningen te maken hebben en bevestigde dat hij zich daarvoor zal blijven inzetten.

1680 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt wanneer er meer bekend is over het verlengen van de tijdelijke vergunning.

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat dit vrijdag 8 september 2023 is aangekondigd in een Kamerbrief en daarmee is het ook bekendgemaakt.

1685 *Rondvraag ingediend door GroenLinks inzake Experiment Agroforestry op provinciale pachtgrond*

1690 Statenlid **Van Wijnen** (GL) is geïnteresseerd in het experiment met productievoedselbossen naast belevingsvoedselbossen en is nieuwsgierig naar de uitkomsten ervan. Statenlid Van Wijnen merkte op dat de ontwikkeling van productievoedselbossen naast de belevingsvoedselbossen een interessante ontwikkeling is en dat het streven is om dit meer te gaan ontwikkelen de komende jaren. De vraag is of de grond al is uitgegeven. Daarnaast is Statenlid Van Wijnen benieuwd of er veel inschrijvingen waren en of er mogelijk meer kandidaten waren die grond hadden kunnen krijgen maar net iets lager hadden gescoord. Verder wilde ze weten waarom er voor een periode van twaalf jaar was gekozen, wat relatief kort is voor een bos. Tot slot is ze benieuwd naar de onderbouwing van de maximale pachtprijs, wat volgens haar onvriendelijk klinkt.

1695 Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat de grond inmiddels is uitgegeven en dat er een winnaar is geselecteerd. Het pachtcontract gaat van start op 1 november 2023. Er waren twaalf ingediende plannen die zijn beoordeeld aan de hand van objectieve criteria, die te vinden zijn op de website van de provincie. Het contract is voor twaalf jaar gekozen. Deze keuze stelt de provincie in staat
1700 om specifieke voorwaarden te stellen, bijvoorbeeld voor het behoud van agroforestry.

Over de term "maximale pachtprijs" merkte hij op dat dit mogelijk door elkaar is gehaald. De

gedeputeerde begreep dat de gebruikte pachtprijs ongeveer een kwart bedraagt van de normale pachtprijs voor agrarische grond. De provincie draagt ook voor een groot deel bij aan de kosten voor de aanschaf van bomen voor dit project, waardoor de provincie dit project mee mogelijk heeft gemaakt.

1710 Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt om een schriftelijke verheldering op maximale en minimale pachtprijs, zodat helder wordt wat ermee werd bedoeld. Daarnaast was ze benieuwd naar het aantal aanmeldingen, namelijk twaalf. Ze merkte op dat er slechts één gegund kan worden, wat betekent dat er nog elf andere geïnteresseerde kandidaten waren voor agroforestry. Ze vroeg of het verschil tussen de eerste kandidaat en de rest groot was en of dit een aanleiding zou kunnen zijn om meer grond te zoeken voor de andere elf kandidaten.

1715 Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat een van de plannen een duidelijk lagere score had en twee plannen zaten tegen het maximaal te behalen punten aan.

1720 Over maximaal en minimaal geeft de gedeputeerde aan dat er een vergissing is gemaakt in het woordgebruik. Dit kan verder worden toegelicht. De normale pacht prijzen liggen rond de € 2.000 per hectare. Op basis hiervan heeft de gedeputeerde geconcludeerd dat een pachtprijs van € 400 behoorlijk lager ligt en dat waarschijnlijk het woord 'maximaal' was bedoeld voor de interne communicatie en begrip van wat er wordt bedoeld.

1725 De **voorzitter** heeft begrepen dat er nog een extra rondvraag was ingediend.

Mevrouw **Sijbenga** (BBB) zal, gezien de tijd, de vragen schriftelijk indienen.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is behandeld.

1730 **5.c Natuur: Brief Natuur als Kans (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)**
Dit agendapunt is opgewaardeerd op verzoek van Partij van de Dieren. De fractie heeft aan de hand van de brief 'Natuur als Kans' een korte vraag aan de commissie.

1735 Statenlid **Kostić** (PvdD) licht de vraag toe. Er is een brief ontvangen van de rijksambassadeur Natuurinclusief met verschillende ideeën over hoe de provincie natuurinclusief kan worden gemaakt, in lijn met de eigen Omgevingsvisie waarin staat dat alle nieuwe ontwikkelingen natuurinclusief moeten zijn. De concrete vraag is of de fracties bereid zijn om het aanbod van Dr. André van der Zanden, de ambassadeur, te aanvaarden en hem uit te nodigen voor een gesprek met de commissie, eventueel met de mogelijkheid om andere commissies uit te nodigen, om te praten over de plannen en ideeën voor een natuurinclusief Nederland en specifiek voor Noord-Holland, en welke kansen dit voor iedereen biedt.

1740 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) staat positief tegenover het idee, maar zij zou graag zien dat het een bredere expertmeeting wordt. Ze wil dat alle partijen die erbij betrokken zijn of er belang bij hebben, worden uitgenodigd voor de bijeenkomst.

De heer **Vendrig** (BBB) sluit zich aan bij het voorstel van het CDA.

1750 Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat haar fractie een expertmeeting over natuurinclusiviteit verwelkomt.

De **voorzitter** constateert dat er breed draagvlak is voor dit verzoek van de Partij voor de Dieren. De vraag is hoe dit kan worden georganiseerd. Het voorstel is buiten de orde van de vergadering een opzet hiervoor te maken. De voorzitter constateert dat de commissie dit voorstel steunt.

1755

Statenlid **Kostić** (PvdD) nodigt de commissieleden uit mee te denken over de inhoud van deze expertmeeting.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

1760

5.d Natuur: Wijziging openstellingsbesluit subsidie natuur- en landschapsbeheer 2023 (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023)

Dit agendapunt is opgewaardeerd door de BBB. De provincie geeft subsidie aan natuurbeheerders om natuur en landschapselementen (zoals bijvoorbeeld poelen en lanen) te onderhouden. Er is dit jaar meer subsidie aangevraagd dan er beschikbaar is gesteld door de provincie. De provincie vindt het belangrijk dat de kwaliteit van de natuur behouden blijft of zelfs omhoog gaat en is voornemens het subsidieplafond te verhogen, zodat alle verzoeken kunnen worden gehonoreerd. De commissie wordt gevraagd de bijgaande brief met bijlage met elkaar en met de gedeputeerde te bespreken.

1765

1770 Statenlid **Van Wijnen** (GL) heeft een punt van orde. Gezien de tijd is het verzoek te inventariseren welke fracties een bijdrage willen leveren op dit onderwerp en op basis hiervan een inschatting te maken hoeveel tijd de bespreking van dit onderwerp vraagt.

1775 De **voorzitter** constateert dat negen fracties een bijdrage willen leveren.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) constateert dat het nog een halfuur tot 17.30 uur is, de eindtijd van de vergadering, en vermoedt dat er meer tijd nodig is voor de bespreking.

1780 De **voorzitter** constateert daarnaast dat bijna alle fracties hun spreektijd hebben gebruikt inmiddels. De voorzitter stelt voor dit agendapunt te agenderen voor de volgende commissievergadering Landelijk Gebied. De commissie is hiermee akkoord gegaan.

1785 De **voorzitter** inventariseert vervolgens of er een ander agendapunt is die mogelijk nog besproken kan worden.

Statenlid **Kostić** (PvdD) heeft een punt van orde en stelt voor deze commissievergadering af te ronden en de agendapunten die nog niet zijn besproken te agenderen voor de volgende commissievergadering Landelijk Gebied.

1790

De **voorzitter** constateert dat de commissie hiermee akkoord gaat. De volgende agendapunten zijn aangehouden:

- 5.d, Natuur: Wijziging openstellingsbesluit subsidie natuur- en landschapsbeheer 2023 (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023;
- 1795

- 5.e, Natuur: Aankoop 15,5 ha cultuurgrond Egmond aan den Hoef (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023);
- 7.a, Landbouw: Afdoen Motie 133-2022 Organiseren expertmeeting retail-organisaties (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023);
- 1800 • 7.c, Landbouw: afdoen motie M214-2021 broedplaats blakende bollen (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023);
- 7.d, Landbouw: Afhandeling Motie M205-2022 Hernieuwde aandacht biologische landbouw (B-agenda cie. Landelijk Gebied 11-09-2023).

10 Sluiting

- 1805 De **voorzitter** dankt de commissie en de sprekers voor hun waardevolle inbreng en sluit de vergadering om 17.00 uur.

Sluiting om 17.00 uur.